

Львівська міська рада
Департамент розвитку
Управління освіти

Відділ освіти Сихівського та Личаківського районів

Загальноосвітня школа «Берегиня» м. Львова

79495, м.Львів, м.Винники, вул. Галицька, 38, тел.: (032) 296 05 54; berehynja_school@ukr.net

Звіт

Про результати моніторингового дослідження якості освітнього середовища у загальноосвітній школі «Берегиня» м. Львова

Укладачі:

Яцків О. В. - педагог-організатор;

Бугрин Н.І. – асистент учителя;

Заворотюк Ю.М. – вчитель інформатики;

Тріль О.С. – заступник директора з НВР

Львів – 2024

З м і с т

Вступ	стор 3
Розділ I :	
1. організація дослідження	стор 6
2. методики дослідження	стор 7
Розділ II :аналіз результатів дослідження	стор 8
Висновки	стор 36
Рекомендації	стор 37
Додатки	стор 38

Вступ

На виконання Наказу Департаменту освіти і науки Львівської облдержадміністрації №02-01/01/115(п.4.2) від 01.04.2024 р. та Наказу по школі №35/о від 12.04.2024 р. «Про проведення вимірювань в електронному форматі показників якості освітнього середовища закладів загальної середньої освіти Львівської області» 18 квітня 2024 року проведено опитування учасників освітнього процесу з використанням анкет у е-форматі.

Дослідження якості освітнього середовища як виховного простору у 2024 році проводиться в рамках заходів, передбачених проєктом «Оцінювання якості освітнього середовища: е-інструментарій вимірювання показників» (Програма розвитку освіти Львівської області на 2021 - 2025 роки. Розділ «Загальна середня освіта». П.7)

Мета дослідження - оцінювання якості освітнього середовища закладу на придатність для виховання

Завдання дослідження

- оцінити відповідність освітнього середовища закладу характеристикам, визначеним Стратегією розвитку освіти Львівщини до 2027 року, а саме: безпечне, сповнене довіри, демократичне, патріотичне, культуротворче (розвивальне, спроможне мотивувати пізнавальну діяльність), відкрите (інклюзивне);
- окреслити коло потреб закладу та визначити напрями подальшої співпраці з іншими соціальними інститутами у справі виховання;
- стимулювати ріст професійної компетентності педагогічних працівників як виховників;
- отримати об'єктивну інформацію про адекватність результатів виховання ресурсам, що вкладаються в організацію виховної роботи;
- визначити перспективні і актуальні напрямки освітньої політики у сфері виховання.

Що ж являє собою освітнє середовище?

Освітнє середовище - це система впливів і умов формування особистості, а також можливості для її розвитку, що містяться в соціальному і просторово-предметному оточенні здобувачів освіти.

Структурні компоненти освітнього середовища:

- 1) *просторово-предметний* - приміщення для занять і допоміжних служб, будівля і прилегла територія, т. п.;
- 2) *соціальний* - характер взаємовідносин всіх суб'єктів освітньої діяльності;
- 3) *психо-дидактичний* – віковідповідні зміст і методи навчання та виховання.

унеможливлюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпеки харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (булінг (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливлюють вживання на території закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин (ЗУ «Про повну загальну середню освіту. Ст.1)»

В умовах воєнного стану створення безпечного освітнього середовища є одним із першочергових завдань, виконання якого має реалізувати право на безпечні та нешкідливі умови навчання та забезпечення права дітей на освіту.

4 ознаки безпечного освітнього середовища:

1. Задоволеність освітнім середовищем

Задоволення базових потреб дитини у: допомозі та підтримці, збереженні та підвищенні її самооцінки, пізнанні та діяльності, розвитку здібностей та можливостей

2. Комфортність в освітньому середовищі

Оцінка емоцій, почуттів та переживань, що домінують у процесі взаємодії дорослих і дітей в освітньому середовищі закладу.

3. Якість міжособистісних взаємин, які визначають:

Позитивні чинники: довіра, доброзичливість, схвалення, толерантність.

Негативні чинники: агресивність, конфліктність, ворожість, маніпулятивність.

4. Захищеність в освітньому середовищі

Оцінка відсутності насильства у всіх його видах, формах для всіх учасників освітнього простору.

Виховний простір – це існуюче, часом спеціально створене соціально-культурне середовище, у якому завдяки ефективній комунікації між виховниками та вихованцями досягаються очікувані результати виховання.

Для продуктивного шкільного виховного простору потрібні погоджені та свідомо підтримувані взаємовідносини між учасниками освітнього процесу (злагодження). Недостатньою увагою до якості шкільного виховного простору пояснюють, чому шкільне навчання дає нижчі від очікуваних результати, попри те, що навчальні засоби поступово вдосконалюються, а вчителі усе частіше застосовують інноваційні освітні технології. Інформація про стан та зміни взаємовідносин у школі конче необхідна для

прийняття ефективних і своєчасних управлінських рішень. Середовище, де шануються морально-етичні та соціально-політичні цінності.

Стратегією розвитку освіти Львівщини на період до 2027 року передбачено, що Виховний простір ЗЗСО має бути:

- **Безпечним:** гарантуються комфортне перебування у приміщеннях школи (*чисто, тепло, смачно, гарно*), психологічний комфорт (*радість, прийняття іншими, відчуття позитивної перспективи, відсутність булінгу, невтручання в особисте життя тощо*), педагогічний захист і підтримка дітей у розв'язанні їхніх життєвих проблем.
- **Сповненим довіри:** панують моральні норми, статева, релігійна і соціальна рівність (*відсутні прояви дискримінації, знущань, зневажливого ставлення до іновірців, іноземців (з позиції більшості), незаможних, осіб з інвалідністю тощо*), особистих життєвих проблем, справедливості (*зокрема в оцінюванні*), толерантності (*чи вислухають, дозволять дискутувати, не засміють, не зневажать через помилку*), існує взаєморозуміння та співпраця вихованців і виховників у розв'язанні суспільно значущих і особистих життєвих проблем.
- **Демократичним:** гарантоване право участі (*педагогів, учнів, батьків*) в житті освітньої спільноти: не обмежується свобода висловлювання (*дають слово, не карають за критичні вислови*); є можливості висловити власну думку щодо справ, які впливають на особисте та шкільне життя (*збори, громадське обговорення документів, сайт, блог, шкільна газета, радіо, телебачення*); дієво працюють органи громадського врядування (*педрада, учнівське самоврядування, батьківський комітет*), діти визнаються повноправними носіями прав і обов'язків, що відповідають їхньому віку, батьки – рівноправними учасниками освітнього процесу, педагоги рахуються з думкою учнів і батьків, представники учнів і батьків беруть активну участь (*виступають, пропонують*) у педрадах (*з правом дорадчого голосу*), нарадах при директорі (*якщо порядок денний зачіпає їх інтереси*), щорічних зборах колективу школи тощо.
- **Патріотичним (орієнтованим на формування ідентичності політичного українця):** спілкування у закладі виключно українською мовою (*окрім уроків та заходів, де передбачене іншомовне спілкування*), поважне ставлення до державних символів України (*поведінка під час виконання гімну, процедури з прапором, використання герба*), вшанування героїв (*історичних, талановитих, успішних, моральних авторитетів*) України, рідного краю, школи (*місця пам'яті, заходи*), турботливе ставлення до культури і природи (*акти вандалізму (відсутність/заходи протидії), знущання над тваринами (відсутність/заходи протидії), культуро- і природоохоронна діяльність*), забезпечуються можливості пізнати героїчні сторінки історії України, оглянути пам'ятки культури та природи (*дослідження, експедиції, екскурсії, подорожі тощо*), виявити повагу до Бога і до Людини (*можливості відзначити релігійні та державні свята, розважитись*), набуті досвіду громадянської поведінки (*волонтерство*)

18 квітня 2024 р. у школі було проведено оцінювання якості освітнього середовища закладу освіти за допомогою анкетування в е-форматі педагогічних працівників, учнів 4, 8, 10 класів, а також батьків (опікунів) цих учнів. Даний моніторинг мав на меті визначити якість виховного простору, систему норм і взаємовідносин між учасниками освітнього процесу та виявити проблеми виховного

5

простору, попередити можливі конфлікти, запобігти негативним явищам і тенденціям.

Аналіз звіту моніторингового дослідження буде корисним для педагогічного колективу школи, батьків та вихованців. Врахування результатів моніторингу якості виховного простору допоможе в організації превентивної роботи в школі, плануванні виховних справ згідно з очікуванням спільноти, організації взаємодії між усіма учасниками виховного простору.

Розділ I

Організація дослідження

Дослідження якості освітнього середовища у ЗОШ «Берегиня» м.Львова проводили 18 квітня 2024 року. О 07:00 год. отримали логін і пароль входу в систему. Заздалегідь було складено Графік опитування, призначено відповідальних осіб за проведення опитування і видано Наказ по школі.

Згідно складеного графіка о 9:00 год. під керівництвом відповідальних осіб, а саме: Заворотюк Ю.М., вчителя інформатики, Яцків О.В. - педагога-організатора та Тріль О.С., заступника директора з НВР, проведено е-опитування учнів 4 класу. Логін і пароль написали на дошці, діти із власних телефонів відповідали на поставлені програмою запитання. Із поставленим завданням учні 4 класу справились на протязі 55-60 хвилин. У класі була створена спокійна, доброзичлива атмосфера. Присутніми у школі були 22 учні і всі пройшли опитування.

О 10:40 год. проводили опитування учнів 10 класу за сприяння комісії у тому ж складі. У школі на той час були присутні 13 учнів 10 класу і всі пройшли опитування. Із власних телефонів. Із завданням справились протягом 45 хвилин. У класі була спокійна, доброзичлива обстановка. Учні спокійно працювали, відповідаючи на поставлені перед ними запитання.

О 13:15 год. проводили опитування учнів 8 класу. На час опитування присутніми були 18 учнів, усі пройшли опитування, проте 3 анкети виявились некоректно заповненими і тому виключені із статистики. Враховано 15 відповідей.

О 15:00 проведено опитування педагогічних працівників на нараді при директорі. Проведено інструктаж, пояснено зміст, суть, значення та методику е-опитування. Було виділено час – 60 хвилин. Загальна кількість осіб, що пройшли опитування – 22.

Для опитування батьків було передбачено тривалість протягом дня. Участь в опитуванні взяли 41, проте 4 анкети теж некоректно заповнені і тому не враховані у звіті.

Таким чином, дослідженням було охоплено 22 педагогічні працівники, 22 учні 4-го класу, 15 учнів 8-го класу, 13 учнів 10-го класу та 37 батьків учнів. Серед респондентів переважають учні, які добре навчаються (91,39%).

Щодо вчителів, то участь у дослідженні взяли 4 учителів початкових класів, 9 учителів математики або/і природничих дисциплін, інформатики і технологій, 15

учителів гуманітарних дисциплін (мов, літератури, історії, мистецтв) та фізичної культури, 3 педагогічних працівників, які безпосередньо відповідають за виховання в масштабі закладу (вчитель фізичної культури, педагог-організатор, шкільний психолог, соціальний педагог, заступник директора, який/яка відповідає за організацію виховання, директор). З них із стажем до 10 років – 6, від 11 до 20 років – 3, понад 20 років – 13.

Із 37-ми батьків 4, 8, 10 класів переважали жінки (32); особи віком від 25 до 35

6

– 2 чол., від 36 до 45 – 25 чол.; від 46-60 – 9 чол.; з вищою освітою – 11 чол. і середньою освітою – 16 чол.).

Участь у дослідженні педагогічних працівників, батьків та учнів дозволяє проаналізувати систему виховного простору школи з різних позицій, всебічно підійти до виявлення проблем виховання та очікувань респондентів, налагодити тіснішу взаємодію між вчителями, учнями, батьками та ефективніше підійти до планування виховної роботи у наступному навчальному році.

Виконавці дослідження ставили перед собою наступні ключові запитання:

1. Якою мірою школа гарантує безпеку життєдіяльності учнів та комфортні умови перебування у школі?
2. Наскільки у школі захищені людська гідність, рівність та справедливість.
3. Наскільки учасники навчально-виховного процесу покладаються один на одного чи педагогів та як співпрацюють у розв'язанні суспільно значущих та особистих проблем?
4. Якою мірою демократизовано шкільне життя, а саме яка діяльність учнівського самоврядування?
5. Наскільки забезпечені можливості учнів самоідентифікуватися та набути досвіду громадянської поведінки?
6. Якою мірою учасники навчально-виховного процесу залучені до громадської діяльності та життя місцевої громади?

Для конкретизації відповідей на ці запитання використовуються такі критерії:

- Відповідність, теплого, харчового, робочого та поведінкового режимів встановленим нормам;
- Відповідність стилю спілкування працівників школи з учнями і батьками методичним вимогам;
- Відповідність цілей освіти, що реалізуються у школі, потребам учнів та батьків;
- Прийнятність для учасників навчально-виховного процесу норм та традицій шкільного життя;
- Масштаб і розмаїття участі учнів та батьків у виховних справах;
- Відповідність норм шкільного життя принципам демократії;
- Можливості участі учнів та батьків у плануванні та оцінюванні виховних справ (проектів);
- Актуальність визначених педагогами цілей навчання і виховання (зорієнтованість на вимоги і рекомендації нормативних документів про освіту);
- Корисність (потрібність) запланованих і проведених шкільних виховних справ (проектів) для учнів;
- Можливості учнів в організації виховних проектів та участь в учнівському самоврядуванні;
- Співпраця з громадськістю, волонтерами, місцевими громадськими організаціями.

Методики дослідження

Дослідження проводилося методом: анкетування.

Анкету виконували учнів 4, 8, 10 класів, батьки цих учнів та педагогічні працівники.

У процесі дослідження було використано такий інструментарій: розроблені

7

електронні анкети для учнів 4, 8 та 10 класів, учителів та батьків учнів.

Дослідження проходило за визначеною процедурою:

- Адміністрацією школи було розроблено плани-графіки проведення анкетування учнів 4, 9, 10 класів, батьків цих учнів та педагогічних працівників (45 хвилин на виконання анкети);
- У школі було забезпечено попередню підготовку учасників навчально-виховного процесу до проведення дослідження: респонденти були налаштовані на конструктивну співпрацю з виконавцями дослідження;
- Анкетування усіх учасників моніторингового дослідження відбулося у відповідних кабінетах. Всі анкети респонденти заповнювалися самостійно, без втручання сторонніх осіб, у межах визначеного для цього часу;
- Online-анкетування відбулося без порушень процедури і було добре організовано.

Організація та проведення моніторингу:

- ✓ до організації моніторингу на рівні школи були залучені:
 - заступник директора з навчально-виховної роботи Тріль О. С.,
 - практичний психолог Ціж Г. Д.,
 - вчитель інформатики Заворотюк Ю. М.,
 - педагог-організатор Яцків О. В.,
 - вчитель початкових класів Ядлось О. В.
 - класні керівники 4, 8 та 10 класів;
- ✓ учасники анкетування були попередньо поінформовані про особливості електронного анкетування;
- ✓ процедура анкетування проводилася згідно з графіком.

Моніторингове дослідження проводилося за таким графіком:

№ з/п	Респонденти	Кількість	Час анкетування	Відповідальні особи
1.	Учні 4 класу	22	9:00-9:45	Ядлось О. В. Заворотюк Ю. М.
2.	Учні 8 класу	15	13:15-14:00	Яцків О. В. Заворотюк Ю. М.
3.	Учні 10 класу	13	10:40-11:25	Тріль О. С. Заворотюк Ю. М.
4.	Педагогічні працівники	22	14:55-15:40	Тріль О. С. Заворотюк Ю. М.

Батькам учнів пропонувалося взяти участь в онлайн режимі на протязі дня.

В ході проведення моніторингу не виявлено порушень, тому негативних впливів на результати досліджень не було. Строге дотримання процедури проведення моніторингу, зміст анкет та характеристики респондентів дають підстави визнати змістовність отриманих даних (валідність) правдивими.

Розділ II

Аналіз результатів дослідження

8

Дослідження якості виховного простору школи.

Місія школи: Компетентнісно-орієнтований підхід до освітнього процесу.

Загальні виховні завдання школи:

- Виховувати свідомого громадянина, патріота України.
- Забезпечити умови для всебічного розвитку учня.
- Популяризувати ефективні форми і методи з метою формування здорового способу життя, попередження дитячої бездоглядності та насильства.
- Активізувати діяльність батьків до взаємодії у виховному процесі.
- Створити умови для особистісної реалізації учнівської молоді в майбутньому житті.
- Формувати в учнів систему духовно-моральних цінностей на основі загальнолюдських надбань.

Відповідно до регіонального стандарту виховний простір має бути:

1) Безпечний:

- гарантуються комфортне перебування у приміщеннях школи (чисто, тепло, смачно, гарно),
- психологічний комфорт (радість, прийняття іншими, відчуття позитивної перспективи, відсутність булінгу, невтручання в особисте життя тощо),
- педагогічний захист і підтримка дітей у розв'язанні їхніх життєвих проблем.

2) Сповнений довіри:

- панують моральні норми, статева, релігійна і соціальна рівність (відсутні прояви дискримінації, знущань, зневажливого ставлення до іновірців, іноземців (з позиції більшості), незаможних, осіб з інвалідністю тощо),
- наявна справедливість (зокрема в оцінюванні), толерантність (чи вислухають, дозволять дискутувати, не засміють, не зневажать через помилку),
- існує взаєморозуміння та співпраця вихованців і виховників у розв'язанні суспільно значущих і особистих життєвих проблем.

3) Демократичний:

- гарантоване право участі (педагогів, учнів, батьків) в житті освітньої спільноти;
- не обмежується свобода висловлювання (чи дають слово, чи не зацькують, чи не карають за критичні вислови);
- є можливості висловити власну думку щодо справ, які впливають на особисте та шкільне життя (збори, громадське обговорення документів, сайт, блог, шкільна газета, радіо, телебачення);
- дієво працюють органи громадського врядування (педрада, учнівське самоврядування, батьківський комітет),
- діти визнаються повноправними носіями прав і обов'язків, що відповідають їхньому віку;

- батьки – рівноправні учасники освітнього процесу, педагоги зважають на думку учнів і батьків, представники учнів і батьків беруть активну участь (виступають, пропонують) у педрадах (з правом дорадчого голосу), нарадах при директорі (якщо порядок денний зачіпає їх інтереси), щорічних зборах колективу школи тощо;

4) Патріотичний (орієнтованим на формування ідентичності політичного українця);

- спілкування у закладі виключно українською мовою (окрім уроків та заходів, де передбачене іншомовне спілкування);

- поважне ставлення до державних символів України (поведінка під час виконання гімну, процедури з прапором, використання герба);

9

- вшанування героїв України, рідного краю (історичних, талановитих, успішних, моральних авторитетів), школи (місця пам'яті, заходи);

- турботливе ставлення до культури і природи (акти вандалізму відсутність/заходи протидії), знущання над тваринами (відсутність/заходи протидії), культуро охоронна і природоохоронна діяльність);

- забезпечення можливості пізнавати героїчні сторінки історії України, оглянути пам'ятки культури та природи (дослідження, експедиції, екскурсії, подорожі тощо);

- виявлення поваги до Бога і до Людини (можливості відзначити релігійні та державні свята, розважитись);

- набуття досвіду громадянської поведінки (волонтерство).

5) Культуротворчий (розвивальним, мотиваційний до навчання):

- використовуються активні та інтерактивні методи навчання (як часто і наскільки вдало практикують роботу в парі, групі, командою; організовують дискусії, дебати, пишуть творчі роботи);

- працює бібліотека (як часто користуються послугами, чи задовольняє запити, чи можна попрацювати в Інтернеті), наукові гуртки, спортивні секції, мистецькі студії (чи знають, які є, чи відвідують, якою мірою задовольняє пізнавальні та/або розвиткові інтереси);

- проводяться змагання, турніри, олімпіади, конференції тощо (чи проводяться, чи беруть участь, чи задоволені організацією);

- забезпечується розвиток творчого потенціалу всіх суб'єктів виховного процесу (чи задовольняє школа пізнавальний і розвивальний інтерес; чи долучені батьки до роботи гуртків, секцій, проведення екскурсій, подорожей, експедицій, організації турнірів, олімпіад тощо; чи зацікавлені учителі в організації експедицій, екскурсій, подорожей, проведенні дебатів, змагань тощо).

6) Відкритий (інклюзивним):

- є умови для навчання дітей з інвалідністю, пересування шкільними приміщеннями дорослих з інвалідністю (пандуси, туалети, коридори, парти; яке ставлення до учнів з інвалідністю (інших учнів, вчителів, батьків));

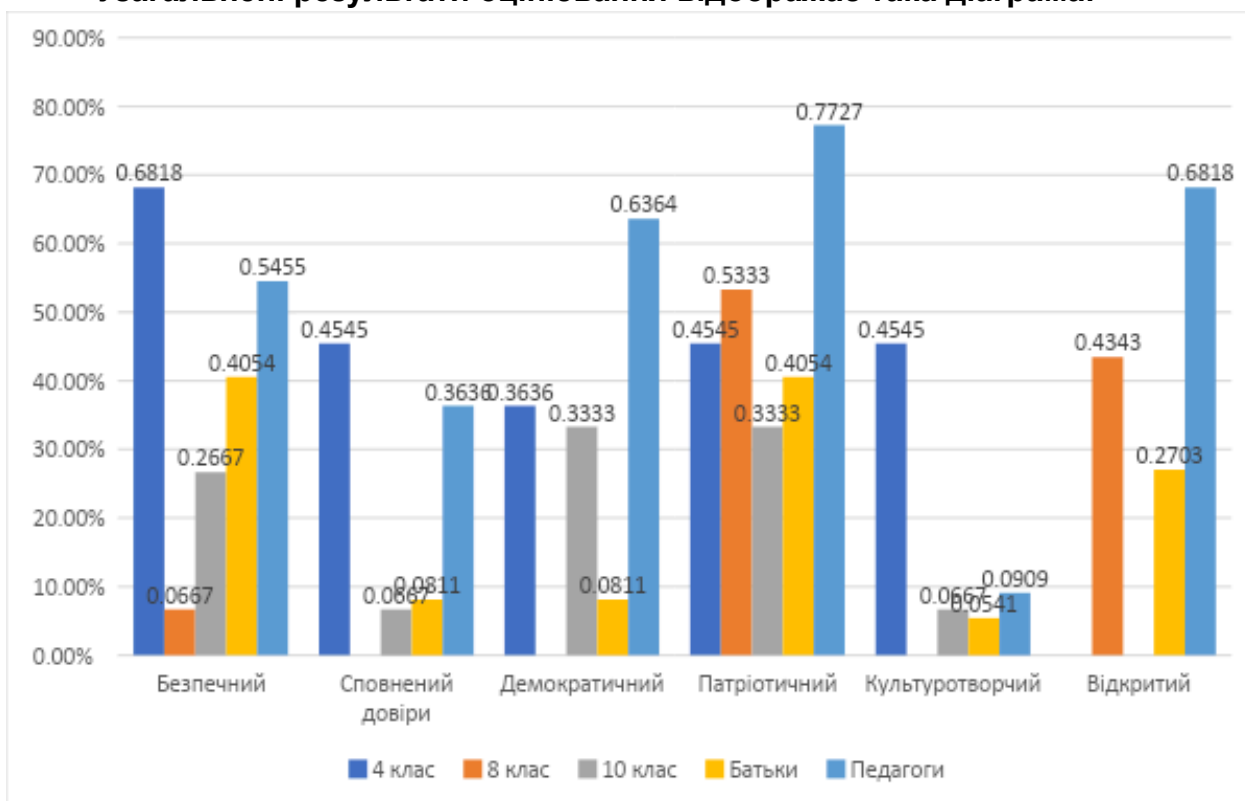
- зі школою співпрацюють сім'ї, органи влади та самоврядування, громадськість (як часто батьки, лідери громади, громадські активісти відвідують школу);

- наскільки активні як учасники виховних справ; які форми роботи з батьками практикують учителі;

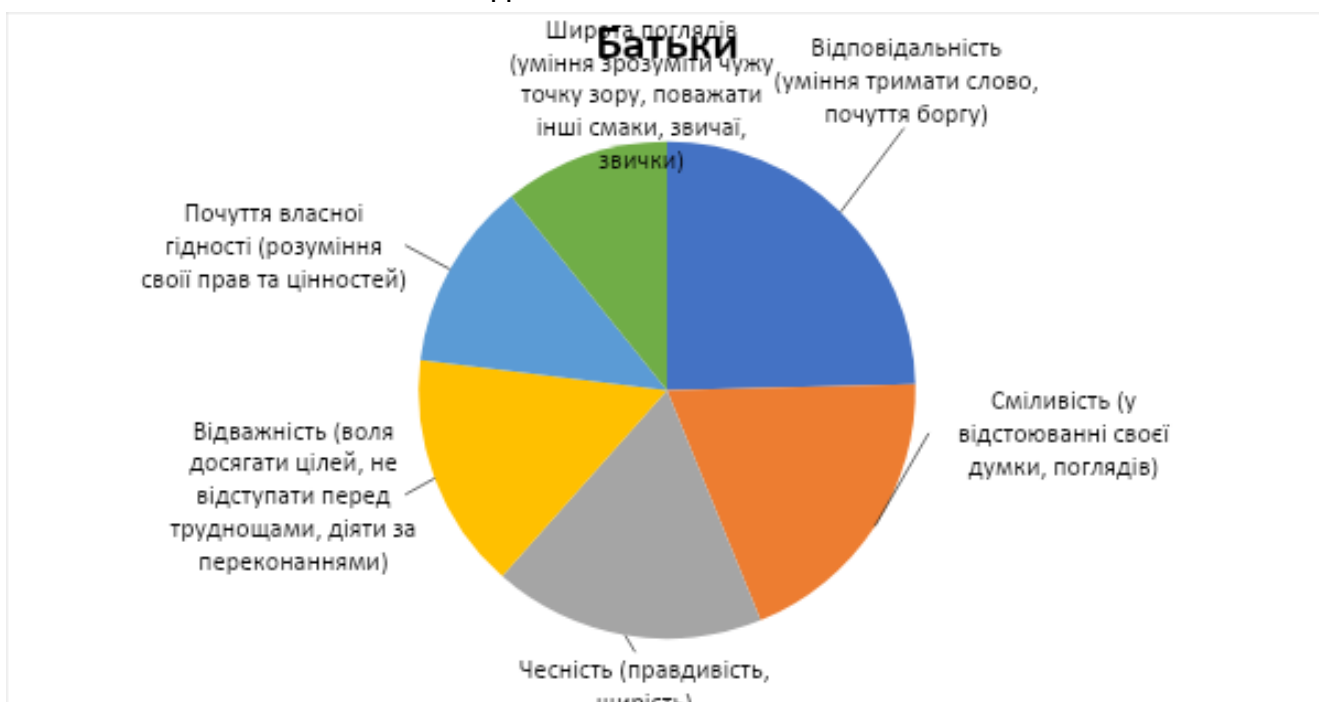
- як педколектив, дирекція реагує на ініціативи батьків, громадських активістів);

- є школи/громади –партнери (у яких формах партнерство, як комунікують учні; чи комунікують батьки).

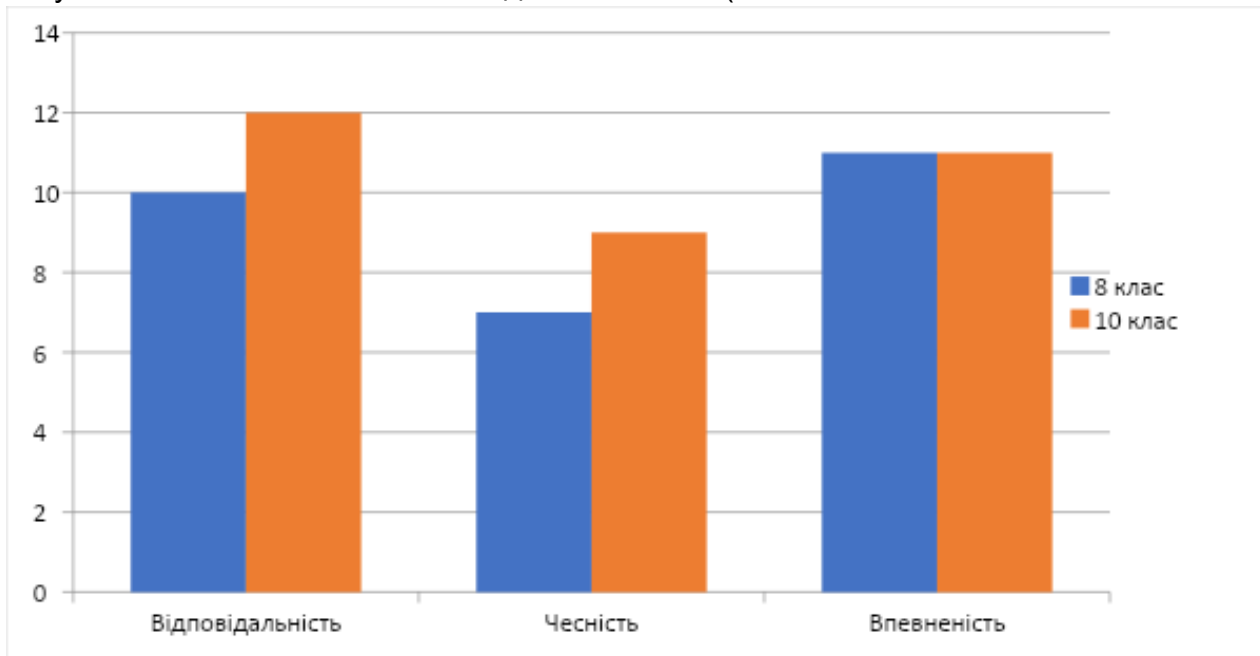
Узагальнені результати оцінювання відображає така діаграма:

Порівнюючи відповіді респондентів, які взяли участь у оцінюванні якості освітнього середовища школи, можна побачити, що більшість педагогічних працівників школи, відповідаючи на запитання «На розвиток яких чеснот/вад найбільше впливає твоя школа», зазначили, що школа виховує такі якості особистості, як відповідальність (77% вчителів); сміливість (77% вчителів), впевненість (91% вчителів), чесність (82% вчителів). Відповідаючи на таке ж питання, батьки вважають: відповідальність (76%), впевненість (54%), чесність (57%).

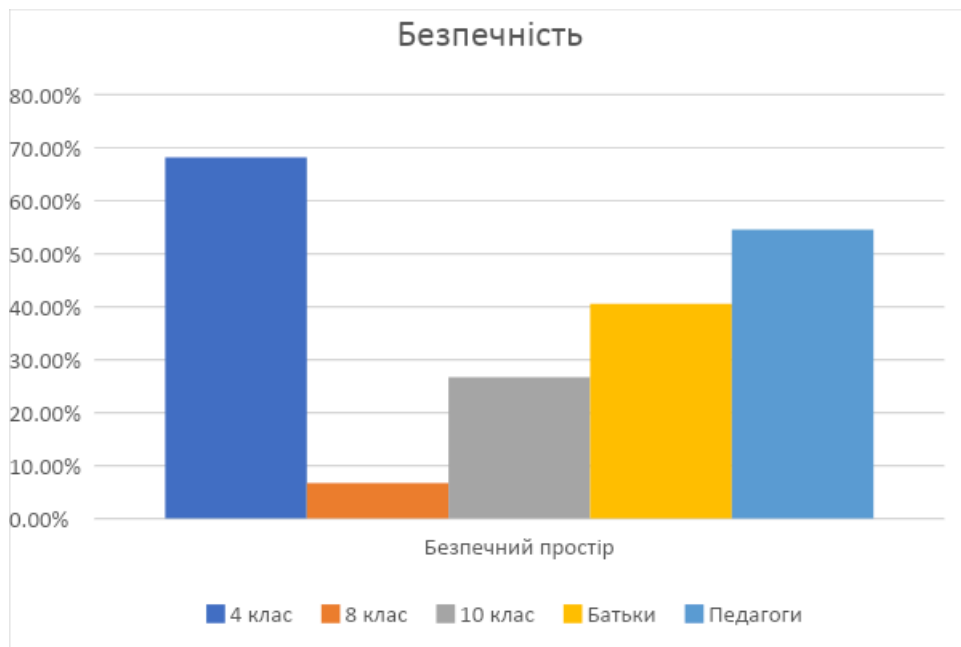
Учні 8 і 10 класів відповіли, що школа впливає на розвиток таких чеснот: відповідальність (10 кл.- 80%; 8 кл. - 67%), чесність (10 клас – 57%; 8 кл. - 47%), впевненість (10 кл.-73%; 8 кл.-73%), раціоналізм (8 кл.-47%), сміливість (10 кл. - 73%), почуття власної гідності (10 кл. - 60%).

Отже, виховна мета школи та очікування батьків, учнів і вчителів мають між собою багато спільного.

Аналізуючи відповіді респондентів щодо **безпеки**, можна зробити висновки, що 68,18 % учнів 4 класу, 6,67 % - 8 класу та 26,67 % - 10 класу вважають виховний простір відносно безпечним відповідно до викликів сучасності.

Безумовно, війна та кровопролиття, розмови та переживання дорослих, зокрема батьків, бомбардування, тривоги, похорони та травмування нанесли незворотні психологічні зміни у свідомість дітей та їхнє відчуття безпеки.

Кількість учнів 4-го класу, прихильників такої оцінки – 4 хлопців і 10 дівчат, 12 учнів, які успішно навчаються та розділяють дану точку зору.

Відслідкувати розбіжності за гендерною ознакою між батьками неможливо, оскільки від загальної кількості респондентів (15), кількість батьків дітей чоловічої статі – 1, а жіночої відповідно – 14, але попри це батьки оцінили школу як цілком безпечне для їхніх дітей середовище.

Кількість вчителів, які оцінили виховний простір безпечним зі стажем понад 10 років.

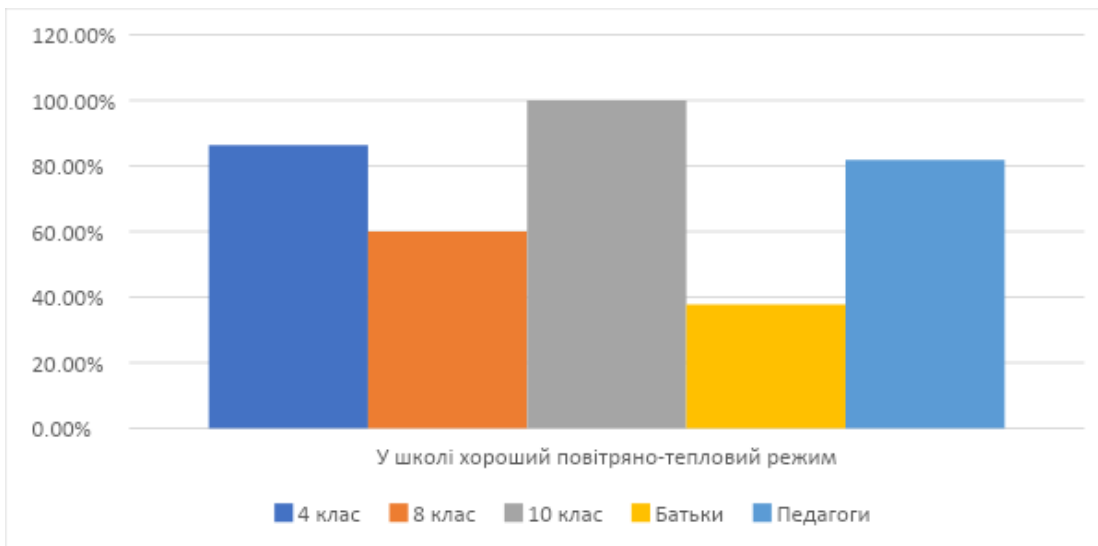
Відповідаючи на ключові питання, які вказують на безпечність освітнього простору можна зробити такі висновки:

- ***У яких умовах ти перебував у школі минулого навчального року?***

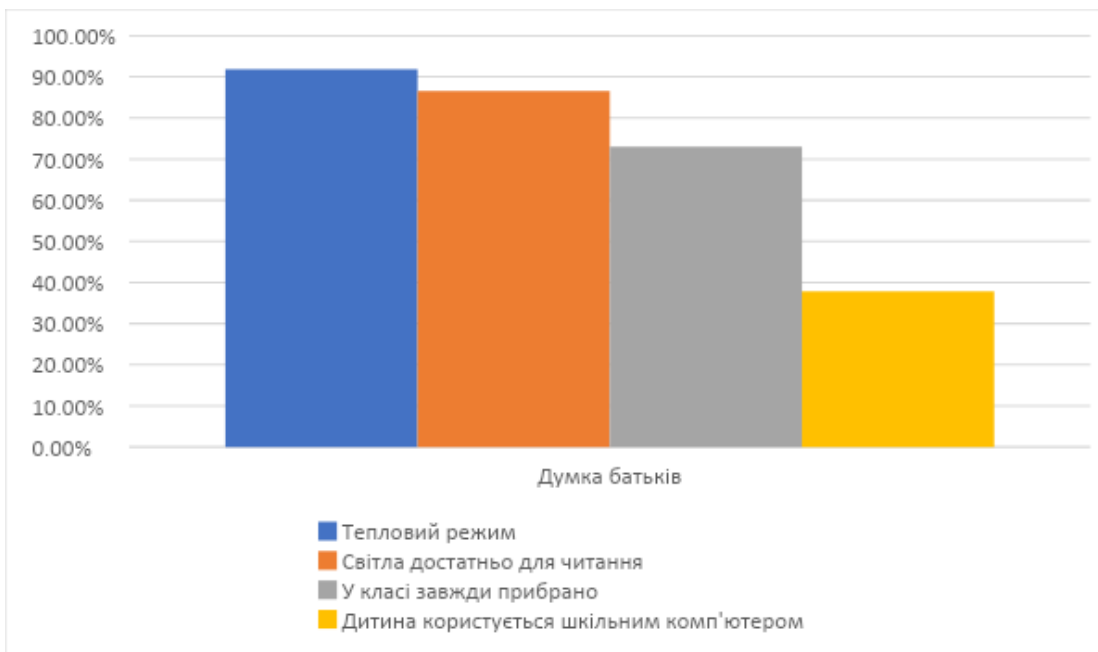
Учні 4 класу вважають, що у їхньому класі завжди свіже повітря (86,36), достатньо тепло (91%), клас добре освітлюється (81,82%), у коридорах і класах чисто (72,73%).

Дані результати свідчать про безпечний простір.

Респонденти 8 класу зазначають, що у класах достатньо тепло (60 %), але іноді у деяких кабінетах буває прохолодно. Учні 10 класу зазначають, що у школі завжди тепло (100%) Батьки ж відзначили, що в осінньо-зимовий період достатньо тепло (37,84 %) та не завжди тепло (51,35 %).

- **Щодо думки батьків про перебування їхньої дитини у закладі освіти, то на їх погляд умови є достатньо комфортними.**

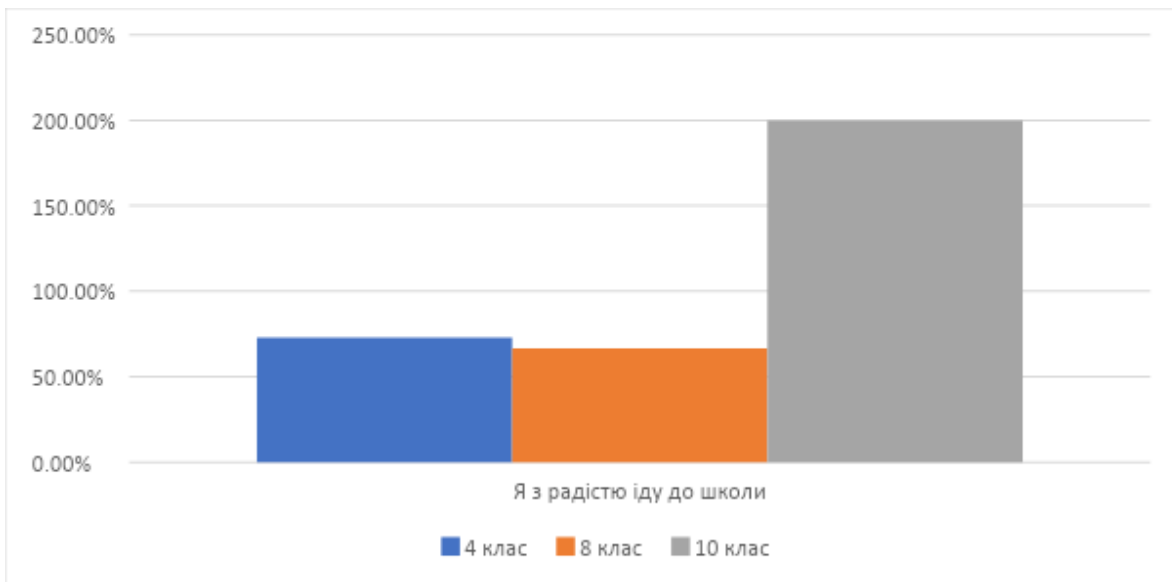

- **Чи смакувала Вам гаряча їжа, спожита в шкільній їдальні?**

50 % учнів 4 класу стверджують, що їжа смачна, але деколи – ні (це може свідчити про те, що не всі діти люблять однакову їжу), 60 % учнів 8 класу відзначають, що не харчуються в їдальні, 33,33% учнів 10 класу відзначають, що в їдальні смачно. Батьки ж зазначають (27,03%), що їхнім дітям смакує їжа у їдальні

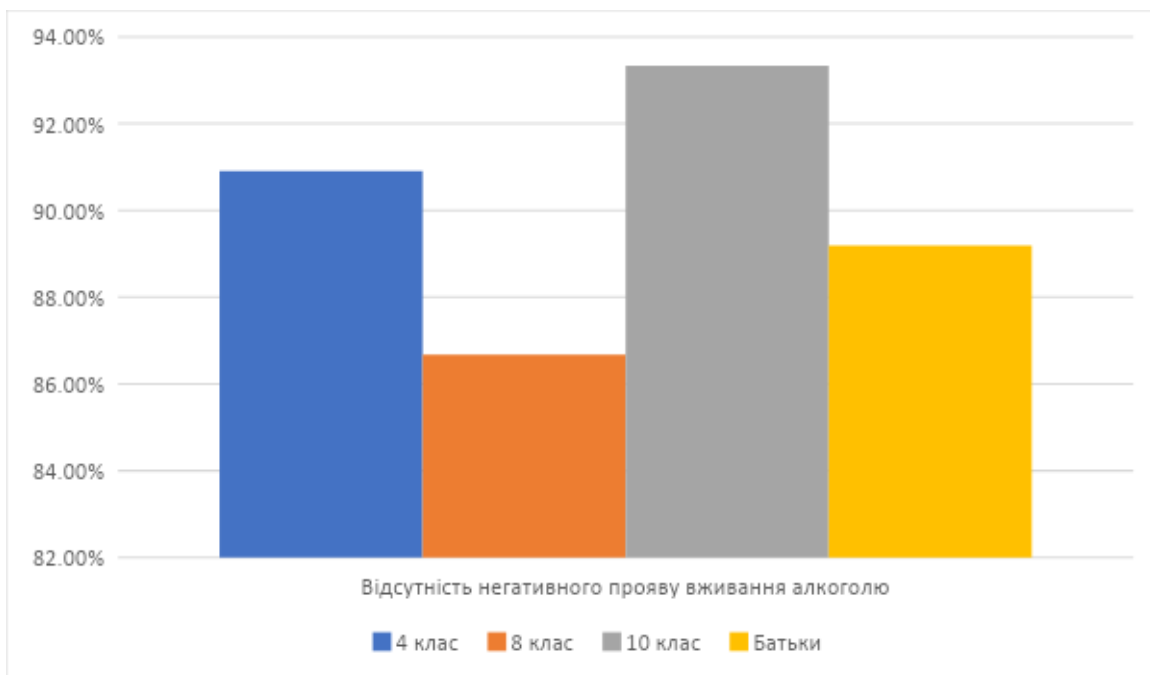
- **Зазвичай ти йдеш до школи з радістю?**

72,73% учнів 4 класу, 66,67 % учнів 8 класу та 93,33 % учнів 10 класу зазначають що їм подобається відвідувати школу. Це свідчить про сприятливу атмосферу в класних колективах та школі.

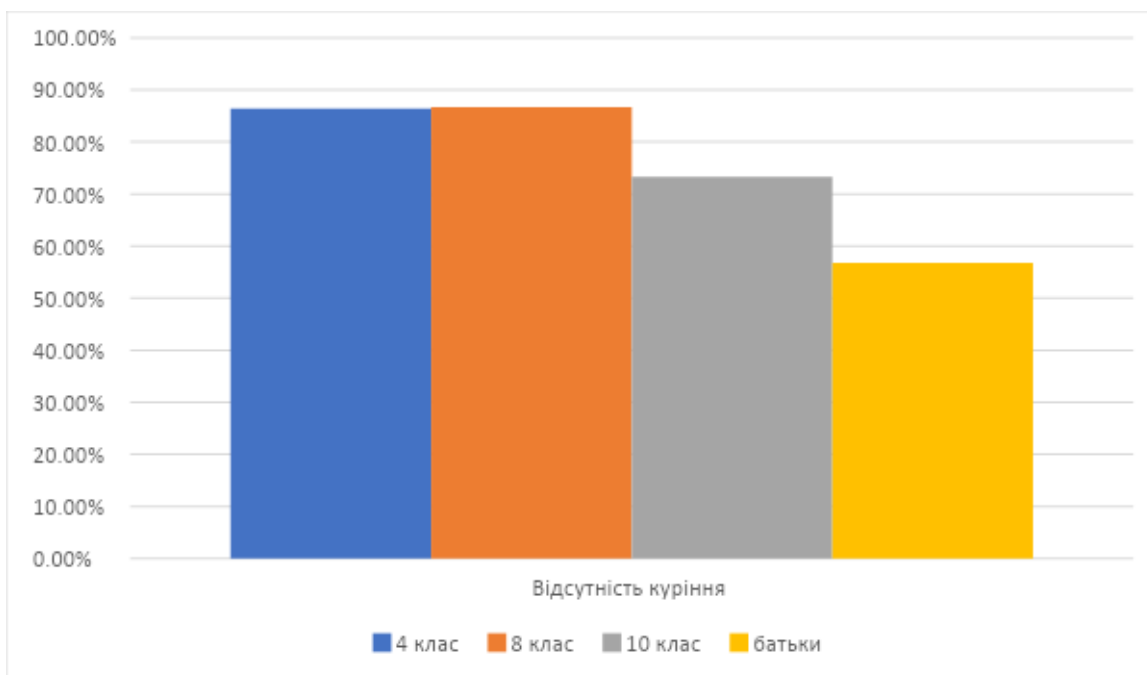

Слід відзначити результативність правової освіти серед старшокласників, які своїм анкетуванням ствердно заповнили відсутність негативних проявів поведінки таких як:

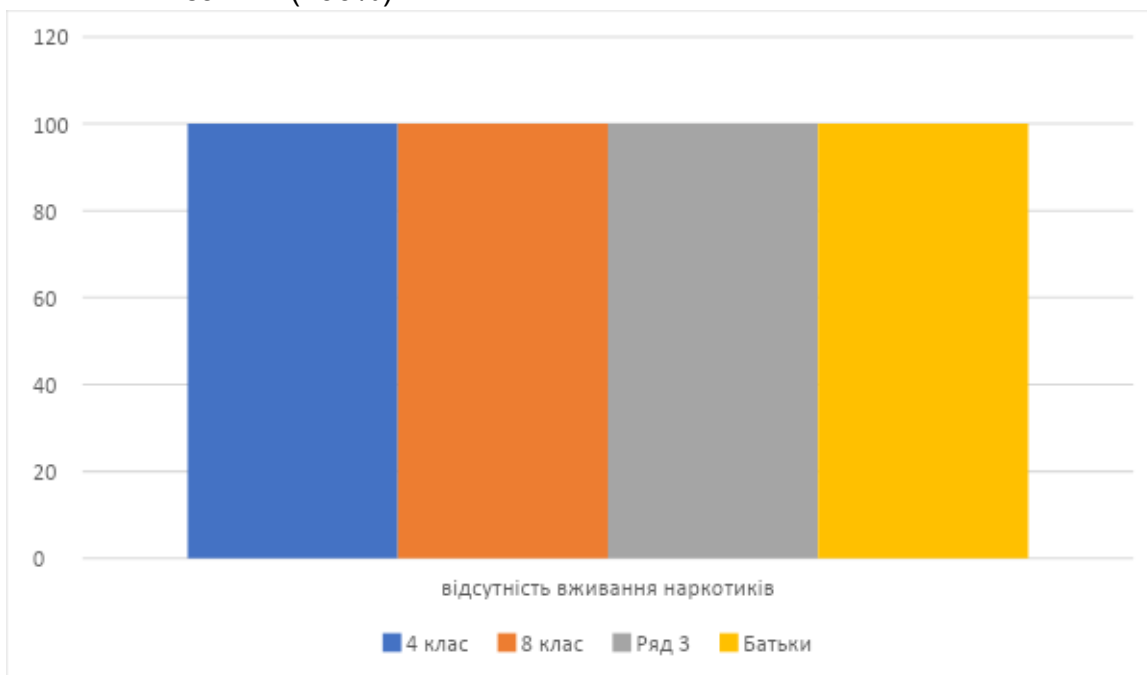
- вживання алкоголю – не буває 4 клас (90,91%), 8 клас (86,67 %), 10 клас (93,33 %), батьки (89,19%).

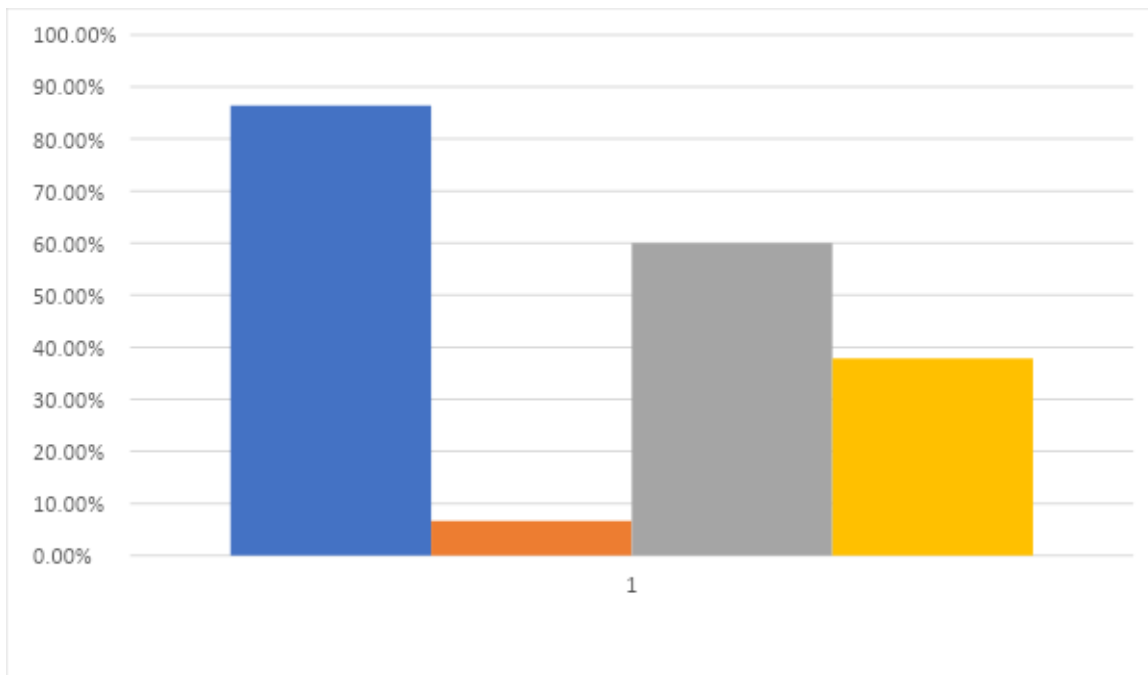
- куріння цигарок – 4 клас (86,36%), 8 клас (86,67 %), 10 клас (73,33%), батьки (56,76%)

- вживання наркотиків – не буває 4 клас (100), 8 клас (100), 10 клас (100), батьки (100%).

- розбірки між учнями – не буває 4 клас (86,36 %), 8 клас (6,67%), 10 клас (60%), батьки (37,84%).

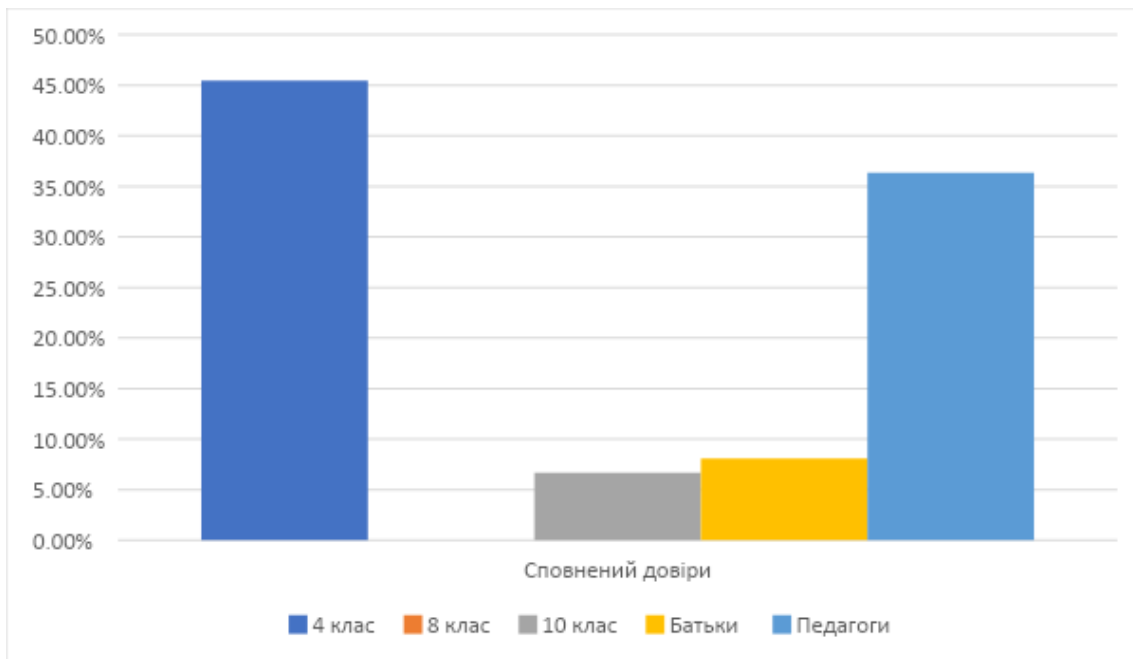

Щодо відвідування школи, то серед відповідей респондентів — батьків та педагогів про невинуватені пропуски уроків є наявні такі відповіді: батьки стверджують, про відсутність невинуватених пропусків уроків їхніми дітьми складають 52,56 %, а педагоги — 27,27%.

Виходячи з вищезазначеного можна стверджувати, що у закладі освіти є безпечні умови перебування, сприятлива обстановка. Здобувачі освіти обізнані з правилами поведінки під час навчально-виховного процесу, в умовах надзвичайних ситуацій, пожежі, повітряної тривоги. Так відповіли 98,86% педагогів та 98,31% батьків. Більшість відповідей респондентів свідчать про належний тепловий режим, освітлення, якісну і смачну їжу у шкільній їдальні, а також чистоту у класах, коридорах.

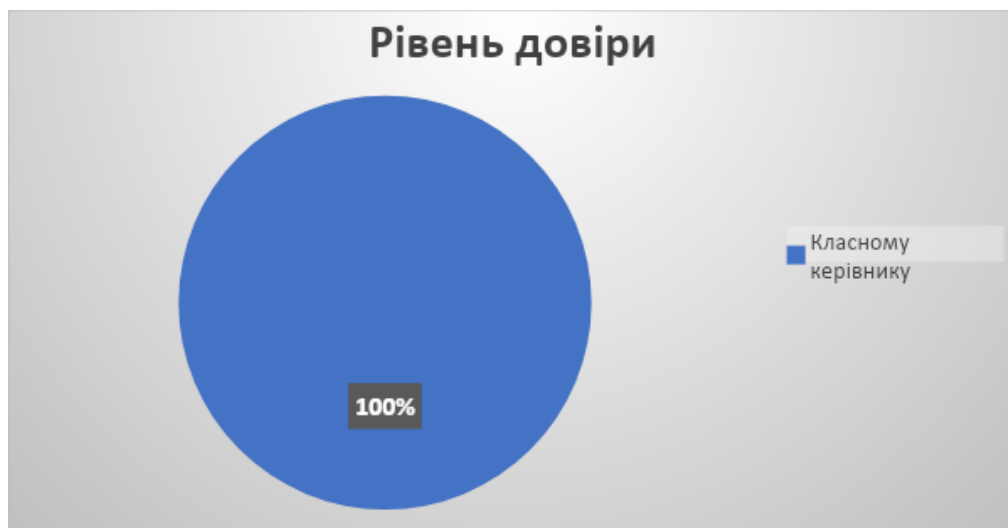
Про те, що виховний простір є **сповненням довіри** свідчать наступні результати.

Довіра - це певний стан психологічного внутрішнього спокою, що проявляється за відсутності подразників та переживань. Коли відсутні прояви дискримінації за різними соціальними ознаками, є можливість вільно висловлювати свою думку, дискутувати, існує взаєморозуміння та співпраця між учасниками освітнього процесу. На скільки виховний простір сповнений довіри можна побачити, аналізуючи відповіді на ключові питання:

- Кому з вчителів Ти довіряєш настільки, що можеш попросити поради, звернутися за підтримкою?

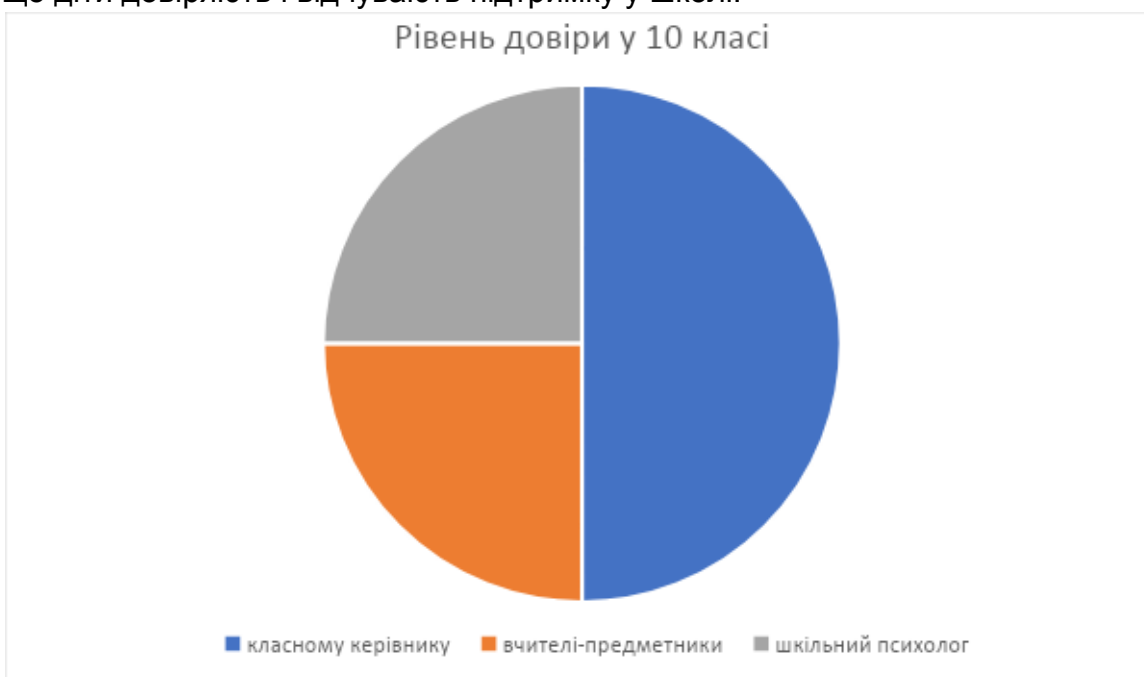
Учні 4 класу, відповідаючи на запитання , кому вони довіряють , обрали класного керівника (100%) .

Учні 8 класу 66,67 % відповіли, що вони можуть звернутися класного керівника за потребою.

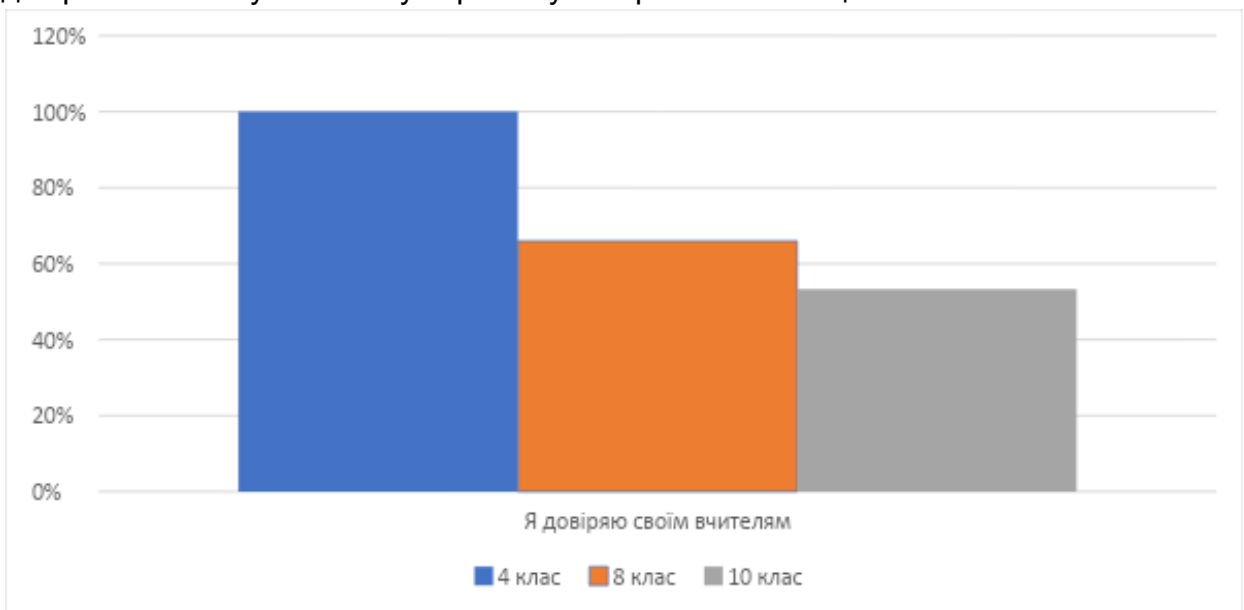
Учні 10 класу відповіли, що 53,33% можуть звернутися до класного керівника, 26,67 % до вчителів та 26,67% до шкільного психолога. Ці результати свідчать про те, що діти довіряють і відчують підтримку у школі.

Також учні 10 класі стверджують, що можуть звернутися до шкільного психолога, що також свідчить про довіру до виховного процесу школи.

При порівнянні результатів моніторингу, ми бачимо, що учні 4 класу більше довіряють своєму класному керівнику – першій вчительці.

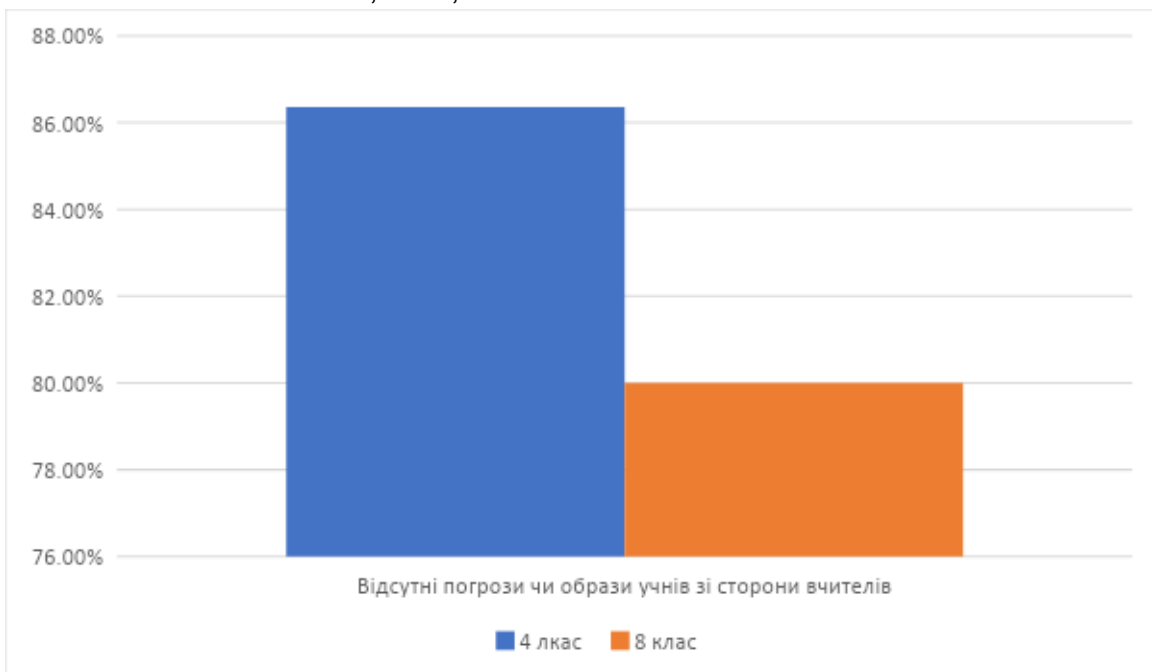

У школі відсутні прояви дискримінації, про це свідчать відповіді на запитання : «Чи є у вашій школі учні, над якими знущаються?» , де результати показують наступне:

Щодо відповідей батьків, чи ставала їхня дитина жертвою знущання, то 72,97 % відповіли, що ні.

Також у школі відсутні прояви агресії чи образи учня зі сторони вчителя, про це свідчать наступні відповіді учнів. На запитання: чи бувало, що вчителі переходили з Тобою, іншими учнями на крик, погрожували чи ображали більшість респондентів відповіли, що всі вчителі сердяться, але ніколи не погрожували та не ображали, а саме 4 клас вказали - 86,36 %, 8 клас – 80 %.

Чи прозора система оцінювання у школі?

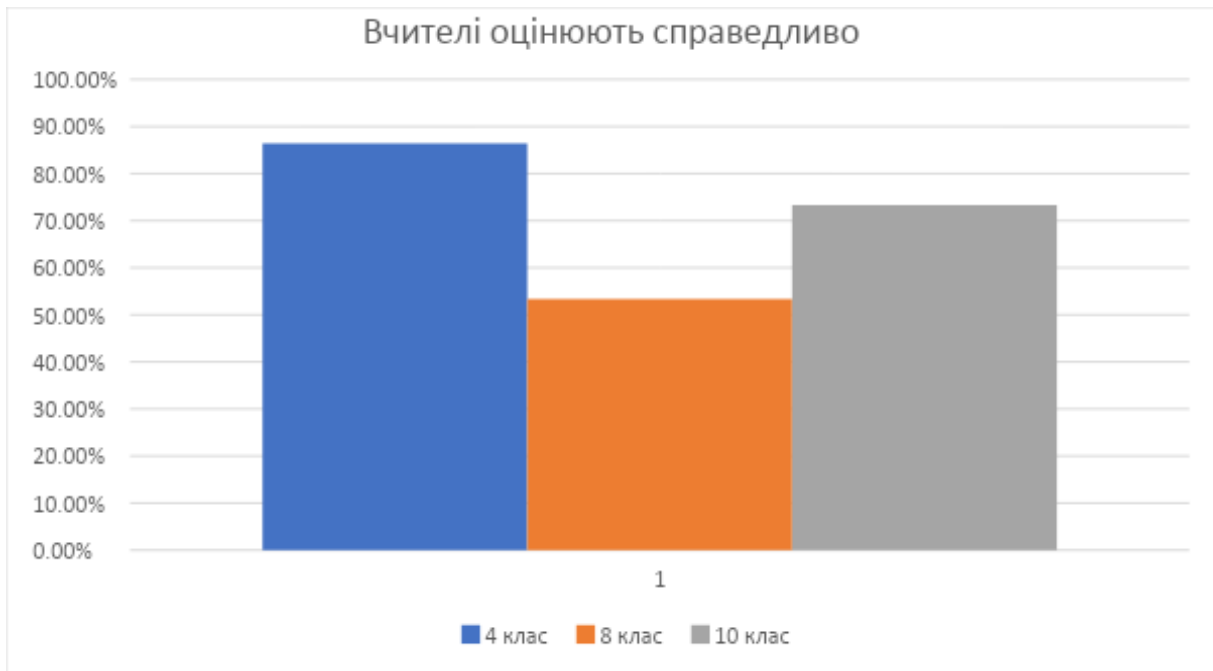
На дане питання батьки дали ствердну відповідь у кількості 64,84 %, а 32,43 %

опитаних відповіли, що вчителі не завжди пояснюють, чому поставили ту чи іншу оцінку.

На думку педагогів, система оцінювання є прозора (76,3%), проте є моменти, які потребують додаткового пояснення щодо оцінювання.

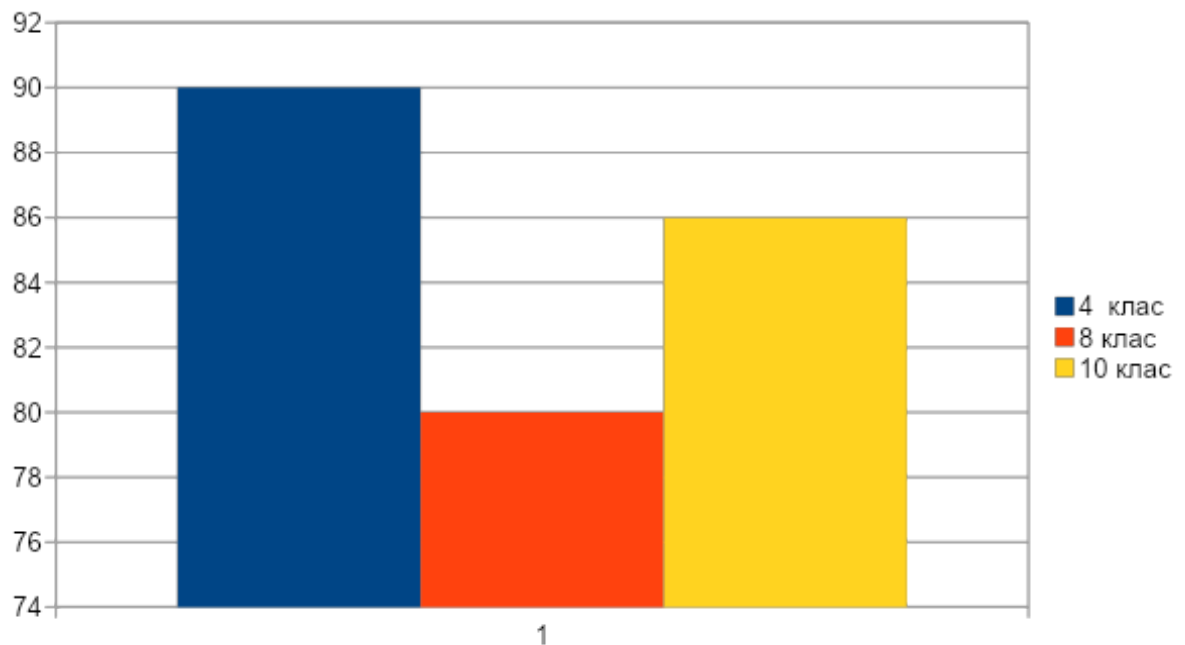
Учні 4 класу вважають, що їхні знання були справедливо оцінені (86,36 %), учні 8 класу погоджуються з цим твердженням на 53,33 % і зазначають, що їхні знання інколи оцінюють справедливо, інколи -ні.

Подібна картина спостерігається у відповідях 10 класу: 73,33 % з них вважають, що всі вчителі оцінюють справедливо.

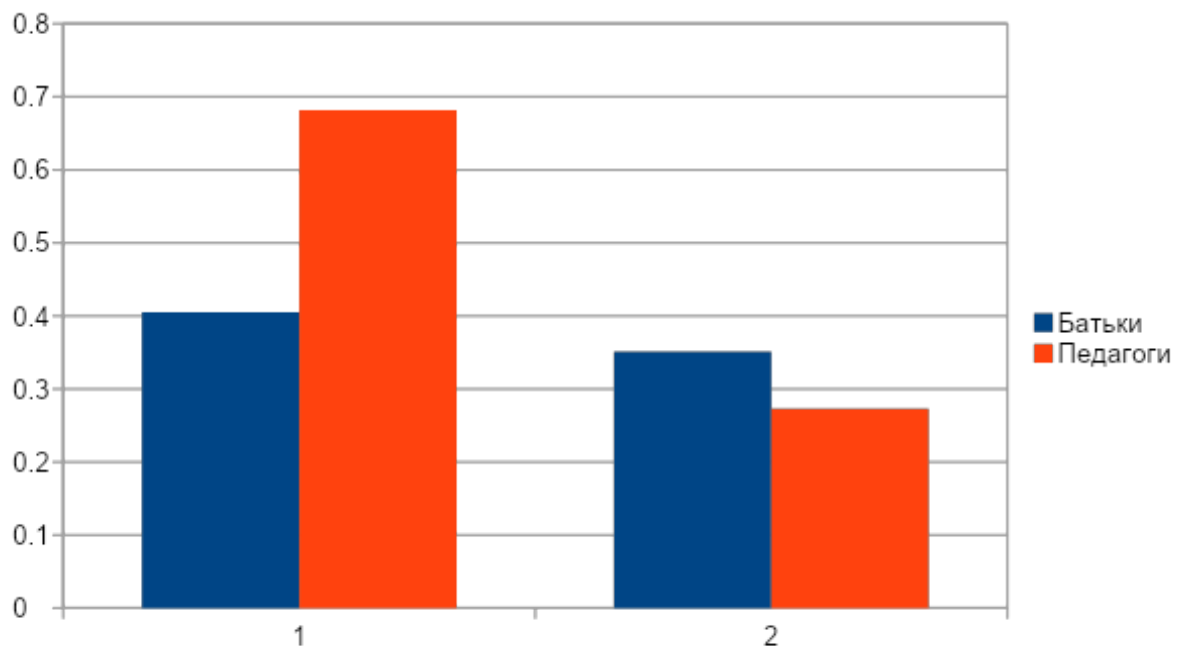

Якщо тобі було складно зрозуміти якусь тему на уроці, чи вчителі допомагали тобі у ній розібратись?

Так, учні 4 класу відповідають, що вчителі підтримували їх, пояснювали, коли щось не вдавалося — 90, 91%, . респонденти 8 класу та 10 класу стверджують, що вчителі інколи пояснювали незрозумілі теми —80 % та 86, 67%.

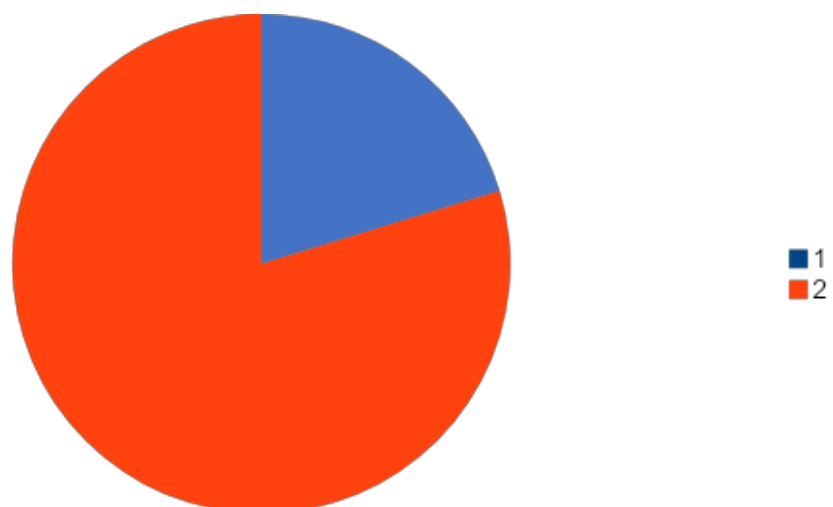

Батьки (опікуни) учнів вважають, що їхня дитина може розраховувати на розуміння, підтримку педагогів, якщо звернеться з особистими питаннями або проханням про допомогу від більшості вчителів (40,54%), від будь-кого з педагогів — 35,14%. В свою чергу 68,18% вчителів відповіли, що також відкликаються на звернення учнів із запитанням чи проханням про пораду і ще 27,27% з них допомагають, якщо мають вільний час та можливість. Відповіді педагогів підтверджують, що значна частина учнів звертаються до них із особистими питаннями.

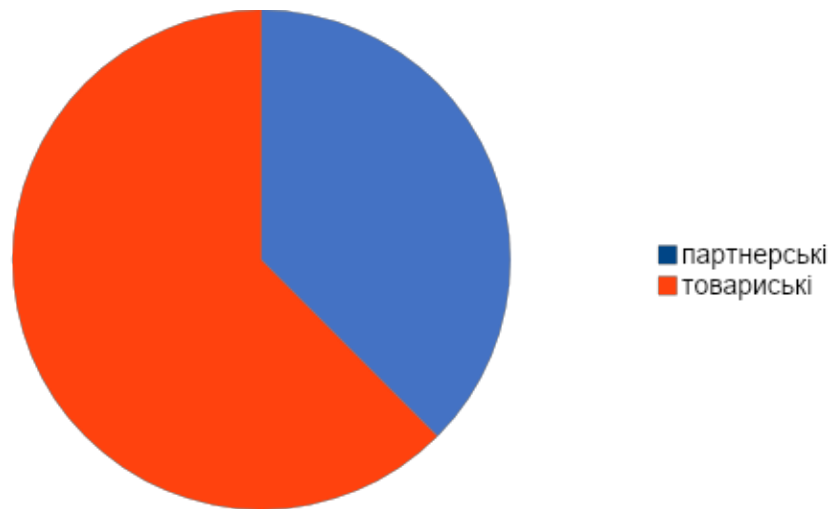

Якими є повсякденні відносини між учасниками освітнього процесу у закладі освіти?

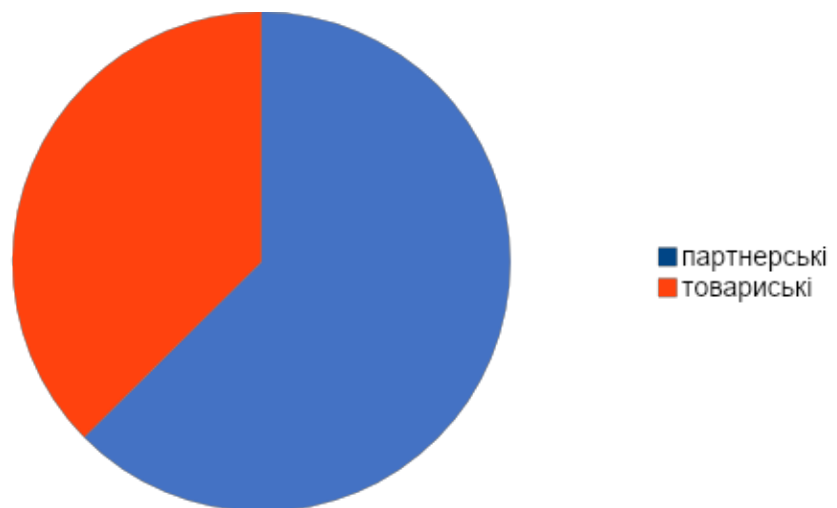
На думку батьків відносини між однокласниками їхньої дитини є товариськими та довірливими (62,16 %), партнерськими (15,82%).

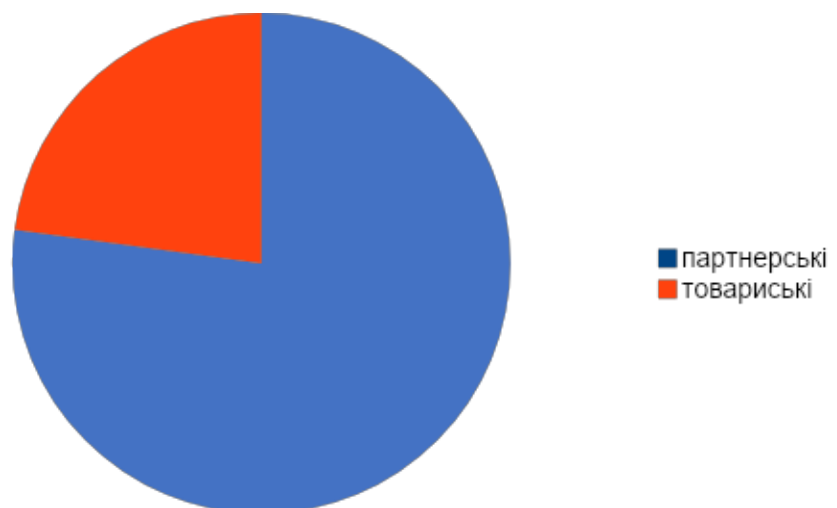
Відносини між учнями і педагогами -партнерські (32,43%), товариські (54,05%).

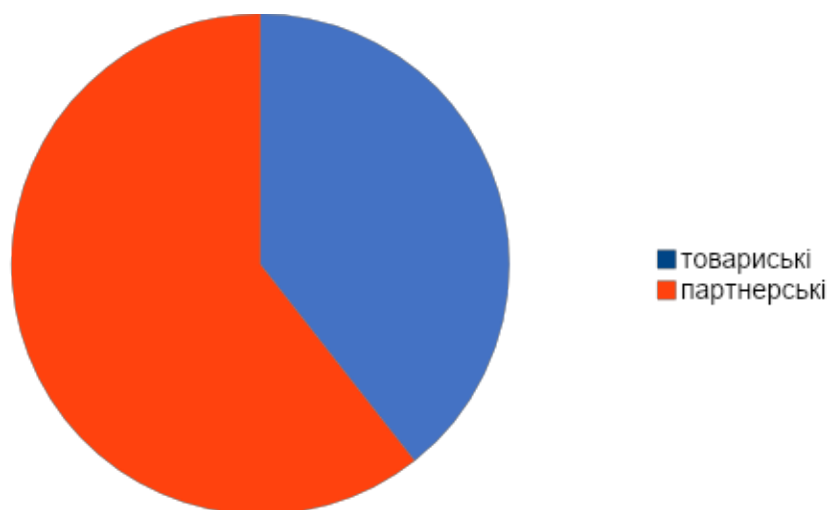
Відносини між батьками та педагогами - партнерські (49,76%), товариські (29,73%).

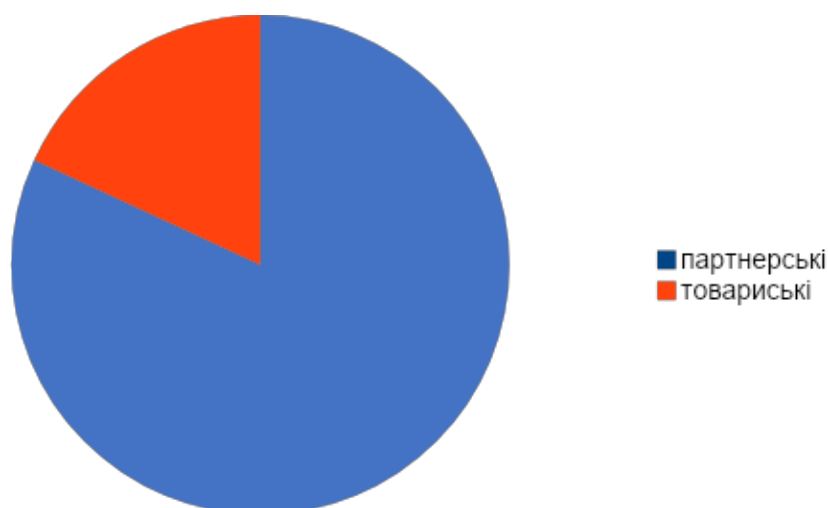
Відносини між батьками та дирекцією - партнерські (72,97 %), товариські (21,62%).

Між батьками учнів теж існують хороші відносини, побудовані на довірі та партнерстві (товариські 35,1% та партнерські 54,05% відповідно).

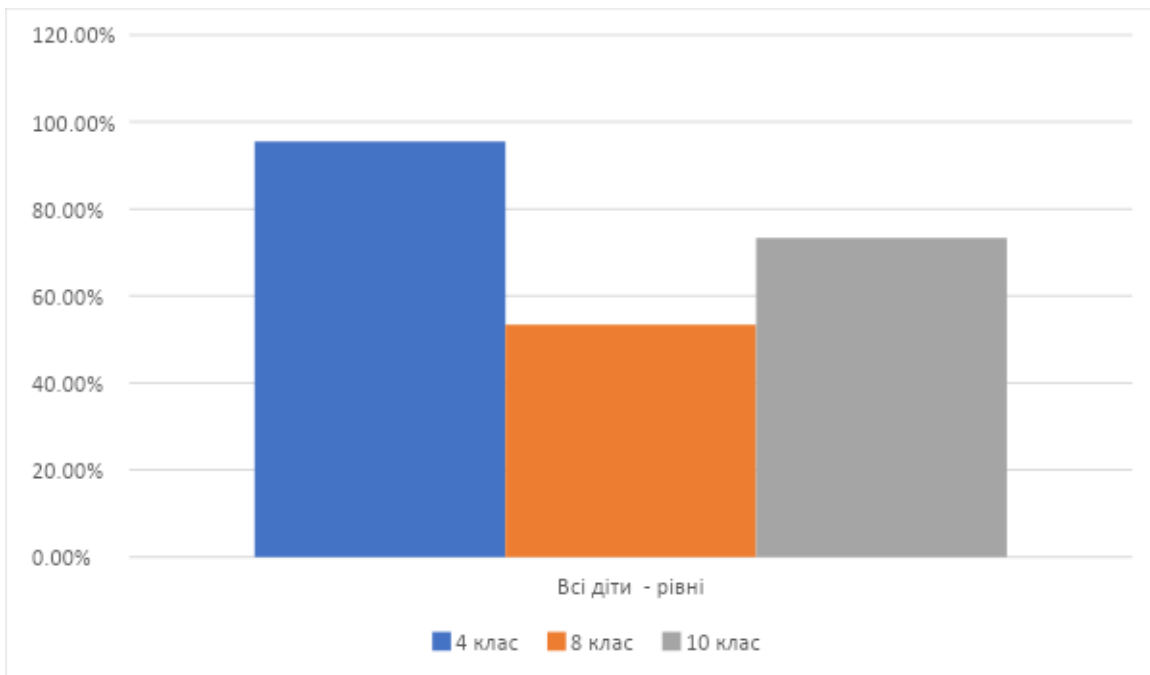

Аналізуючи відповіді педагогів щодо міжособистісних взаємин вчителів, то вони є партнерськими. Педагоги найчастіше співпрацюють (81,82%).

Така ж картина спостерігається у взаємовідносинах педагогів та дирекції, що свідчить про професійний підхід до роботи. Зазначені відповіді вказують на здорові довірливі та товариські взаємовідносини між усіма учасниками освітнього процесу

У закладі освіти ставляться до дітей з особливими потребами так само, як і до інших дітей . Про це свідчать наступні результати:

Якою мірою демократизоване шкільне життя.

Критерії оцінювання:

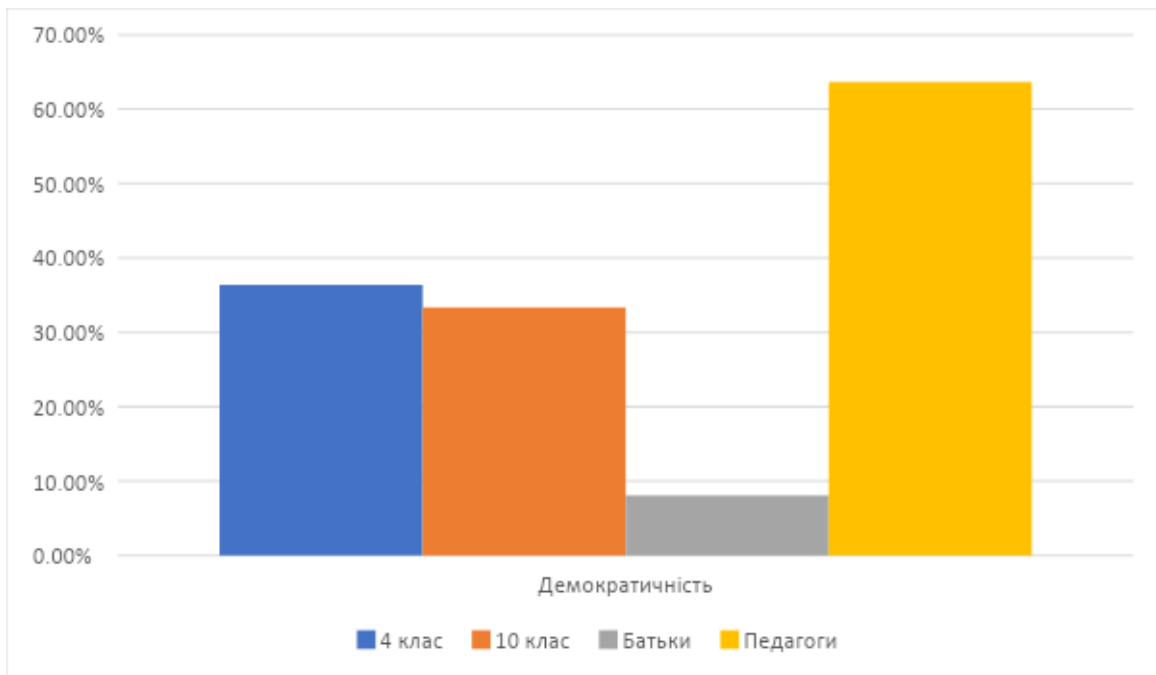
- Відповідність норм шкільного життя принципам демократії.
- Можливість участі учнів та батьків в плануванні та організації виховних справ.
- Відповідність стилю спілкування вчителів з учнями та батьками методичним вимогам.

Якщо говорити, що виховний простір школи є **демократичним**, то слід сказати , що учні мають гарантоване право участі в житті освітньої спільноти.

При демократичному стилі виховання гарантоване право участі кожного в житті освітньої спільноти. Педагог не тільки зацікавлений в успіхах учня, а й прагне допомогти їх досягти. Він бере активну участь у виховному процесі, будуючи його як співпрацю, в якій кожна зі сторін бере на себе певні зобов'язання.

Діти мають права і обов'язки, що відповідають їхньому віку, можуть вільно висловлювати власну думку з якою рахуються педагоги та батьки.

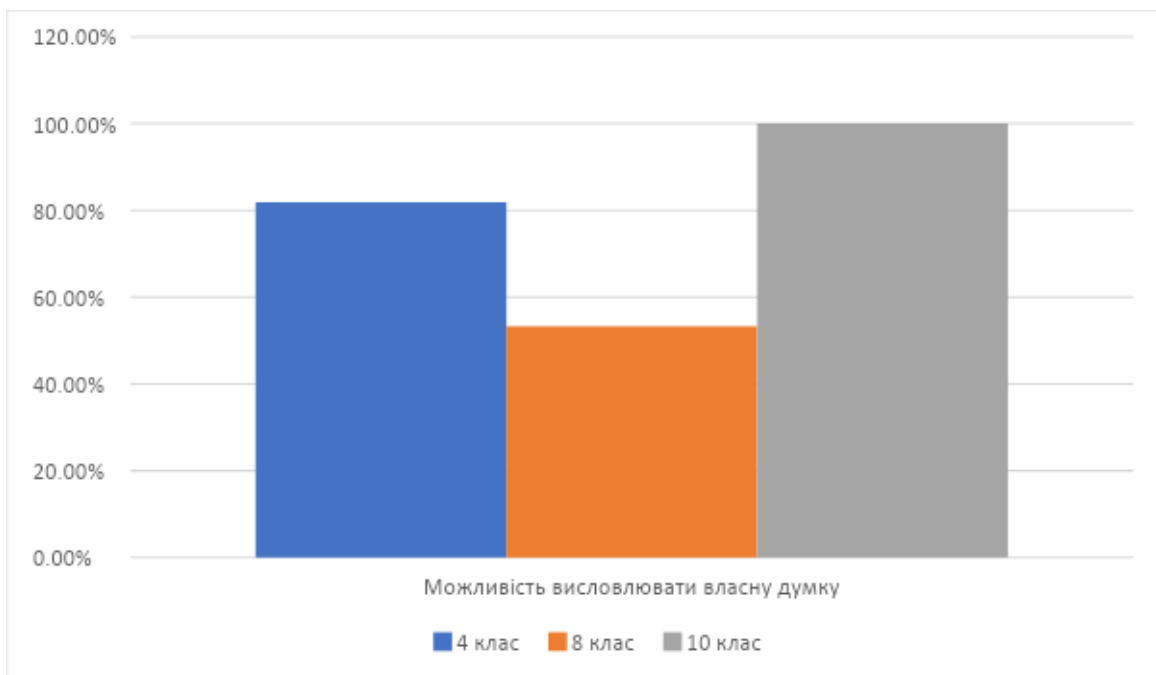
Ні вихователі (педагоги чи батьки), ні вихованці не звільняються від відповідальності, вони співпрацюють та можуть впливати на життя освітньої спільноти.

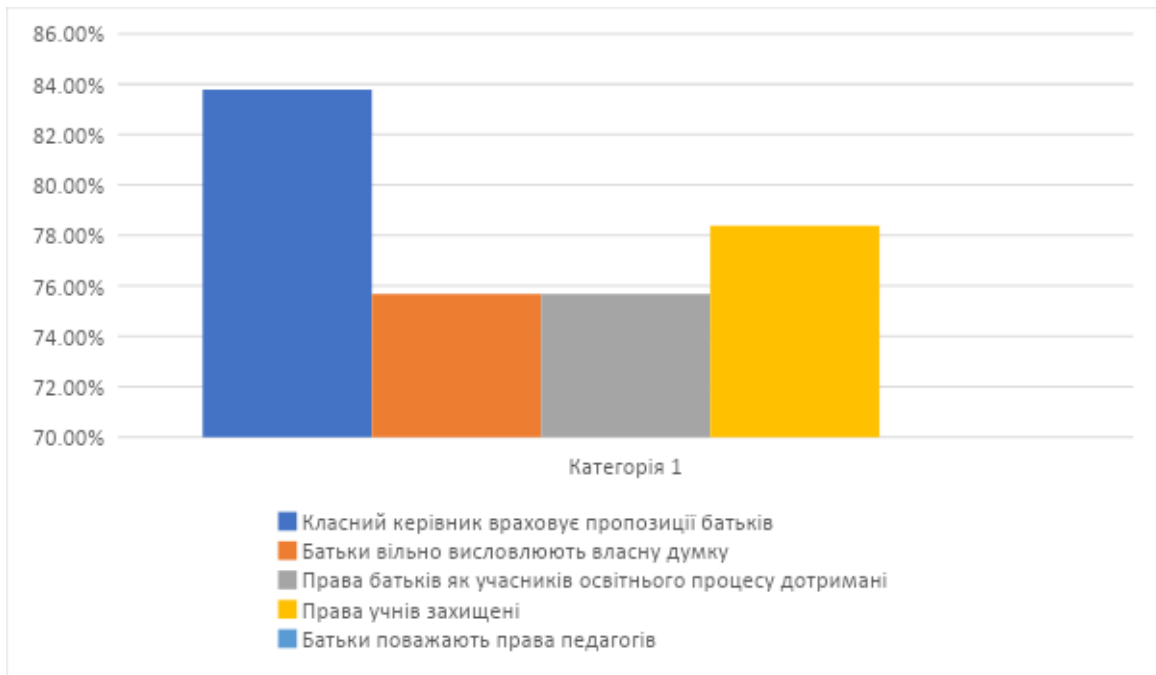
Про це свідчать наступні результати:

- Чи можете Ви на уроці та позаурочних заходах висловити свою думку?

Респонденти 10 класу відповіли , що можуть на 100 % , 8 класу - 53,33 %., 81,83% учнів 4 класу.

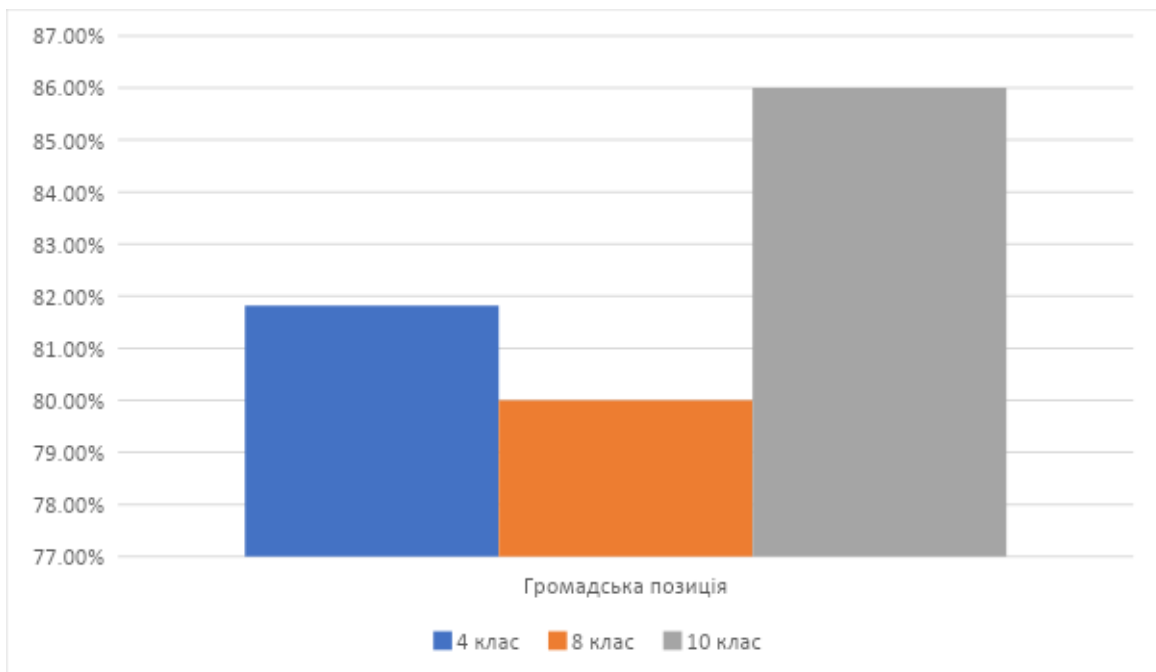

Також батьки стверджують про високу демократичність, а саме:

Чи є можливість спілкуватися з активістами громадських організацій, волонтерами?

Результати такі:

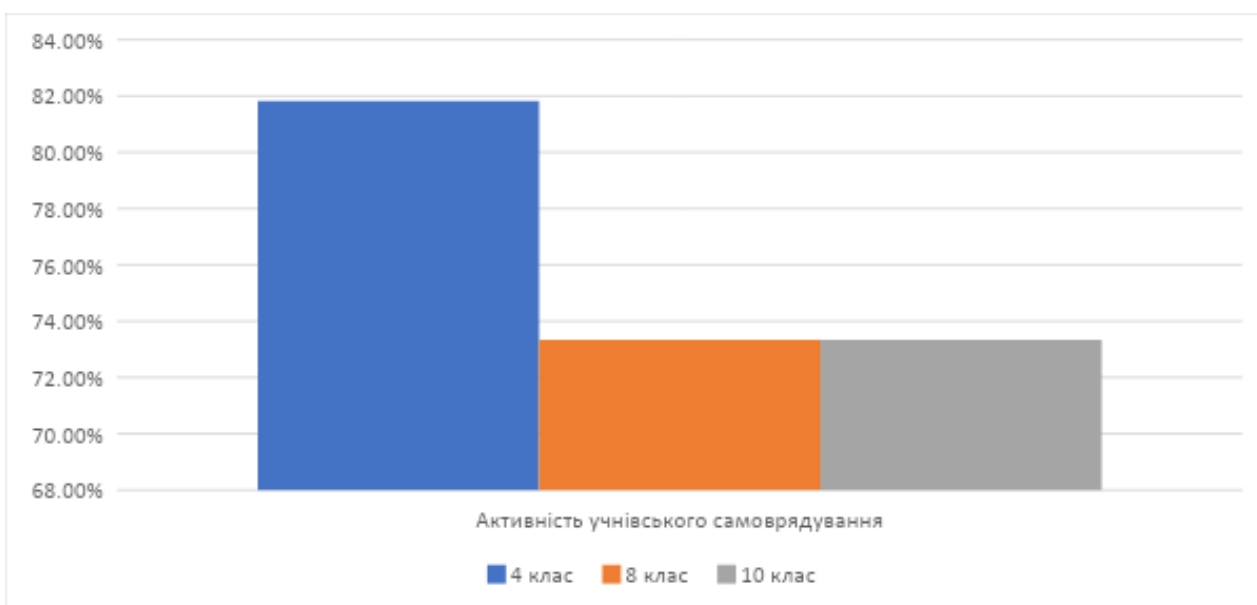

Це свідчить про те, що школа тісно співпрацює з громадськими організаціями і волонтерами.

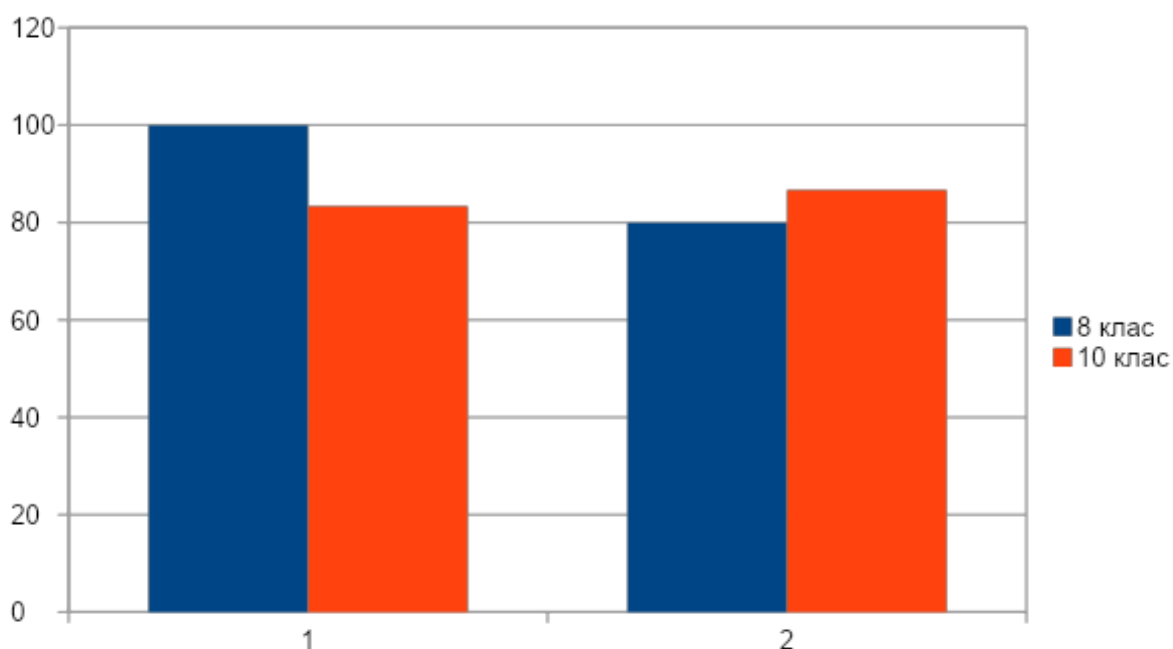
У школі активно діє учнівське самоврядування про яке всі учасники освітнього

процесу знають, знають про процедуру виборів та чим саме займається.

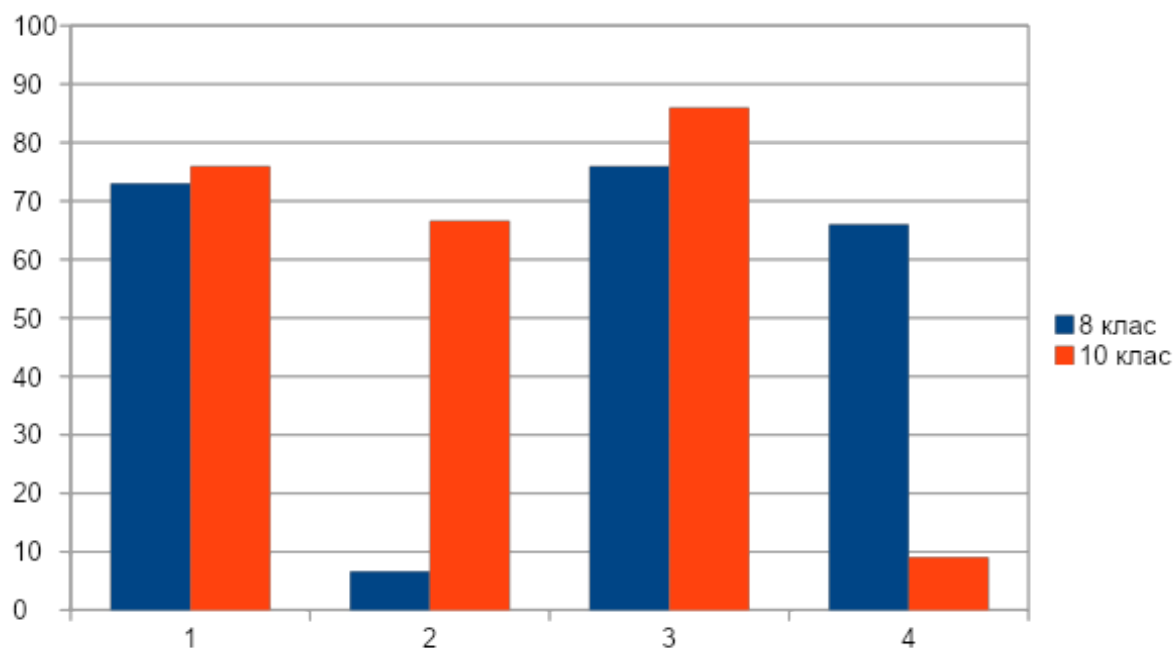
А це свідчить про демократичний простір у школі.

Вибори до органів учнівського самоврядування відбуваються прозоро з дотриманням правил та процедури. Дирекція та педагоги зважають на рішення органів учнівського самоврядування та думку учнів. В свою чергу учнівське самоврядування звітує про свою роботу на щорічних зборах та засіданнях парламенту.

Якщо аналізувати діяльність учнівського самоврядування, то можна зробити наступні порівняння.

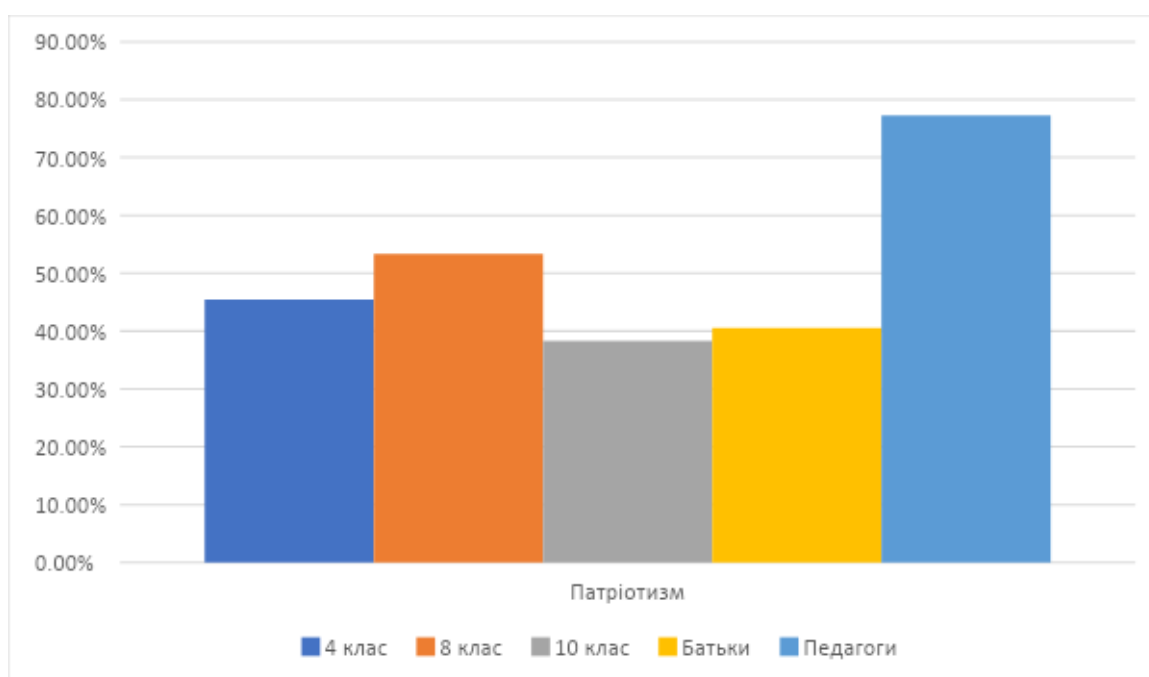

Права та свободи учнів захищені, зокрема ті, що визначені Шкільною Конституцією. Про це свідчать результати опитаних старшокласників, що становить 65 % респондентів.

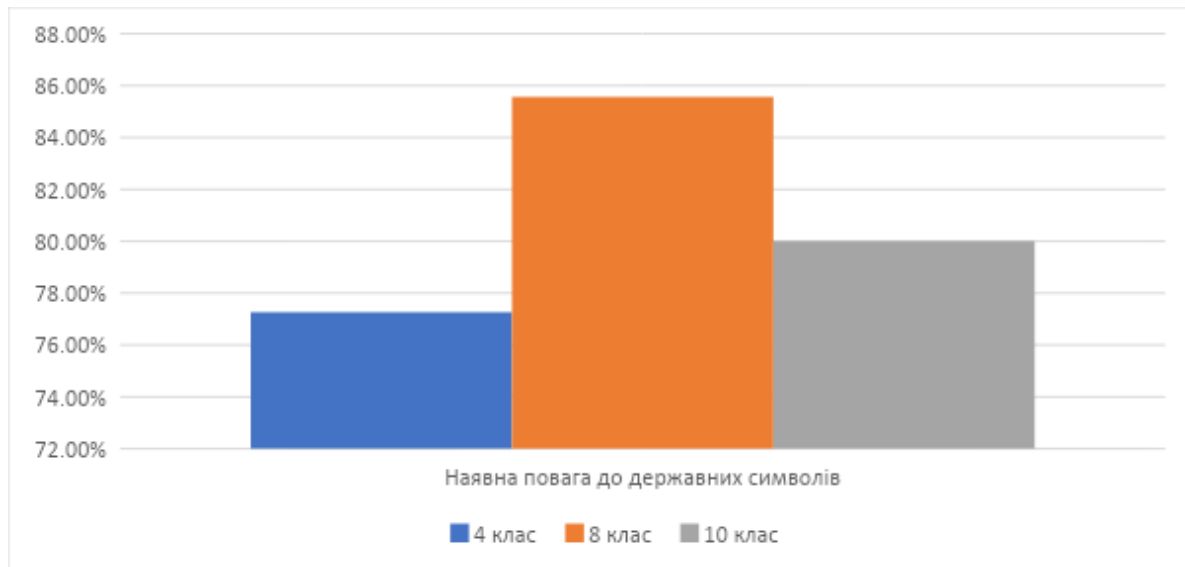
Найважливішим пріоритетом національно-патріотичного виховання є формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації.

Приналежність до народу закладена генетично і передається від одного покоління до іншого. У навчальному закладі спілкуються виключно українською мовою та шанобливо ставляться до символів нашої держави.

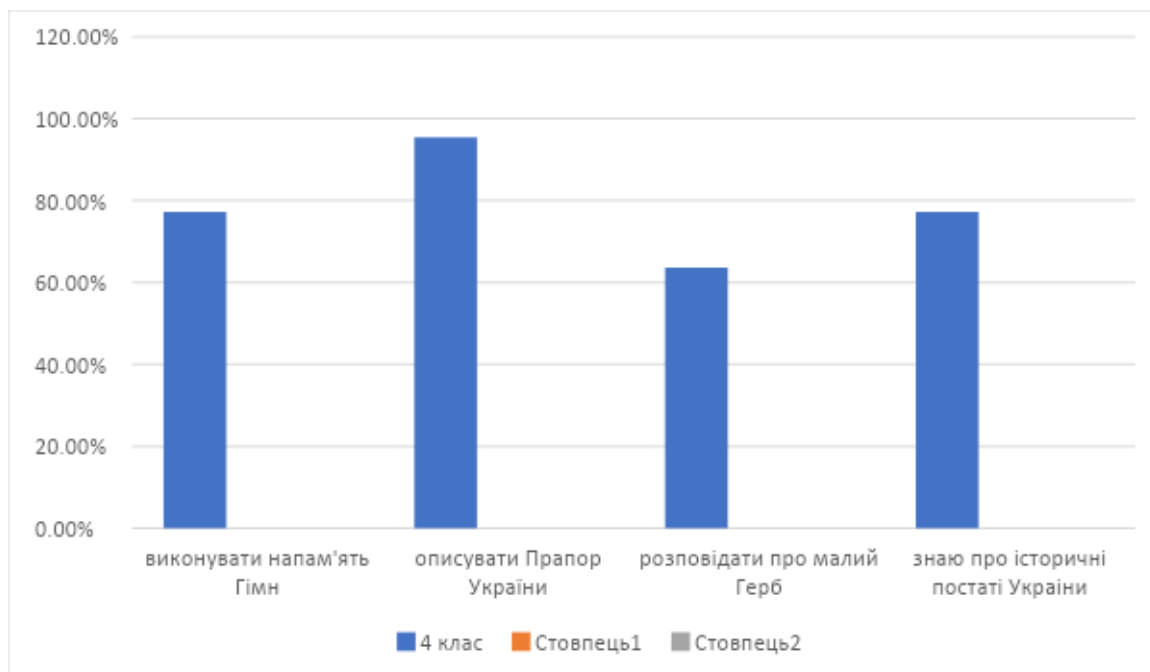
Про наповненість школи **патріотизмом** свідчать наступні відповіді.

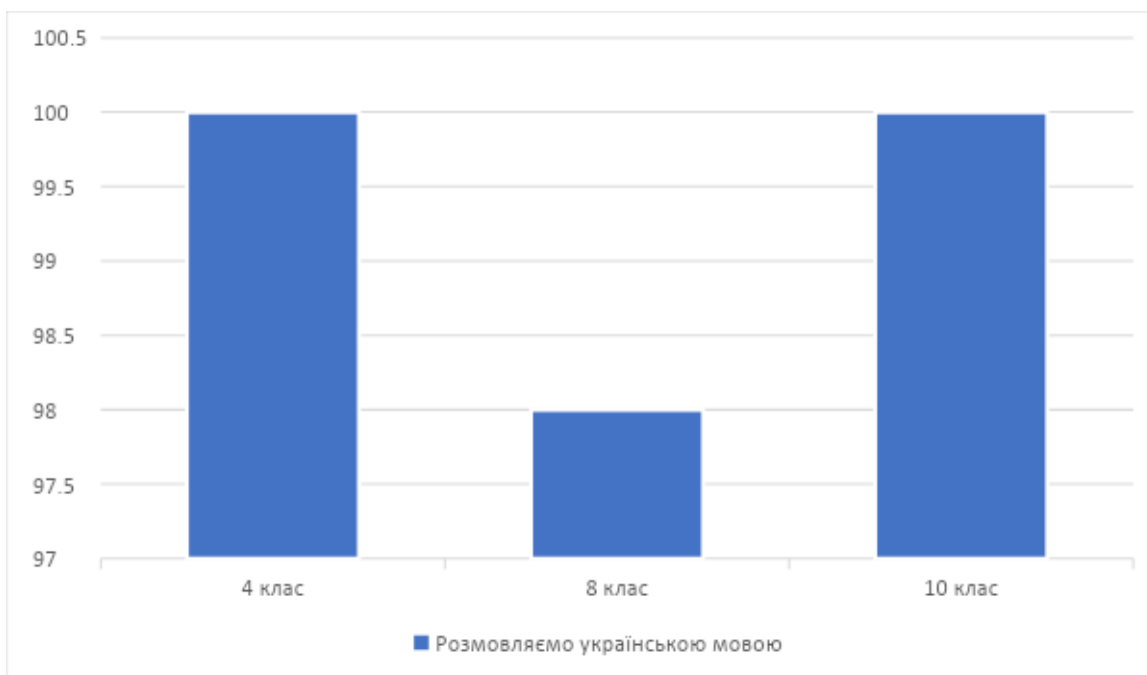
На запитання «Чи траплялися з боку учнів твоєї школи неповага до державних символів України» - переважна більшість опитаних респондентів вказали, що таких випадків не було, а саме результати були такі: 4 клас – 77, 27 %, 8 клас – 85,57 %, 10 клас – 80 %.

Також учні 4 класу показали наступні результати :

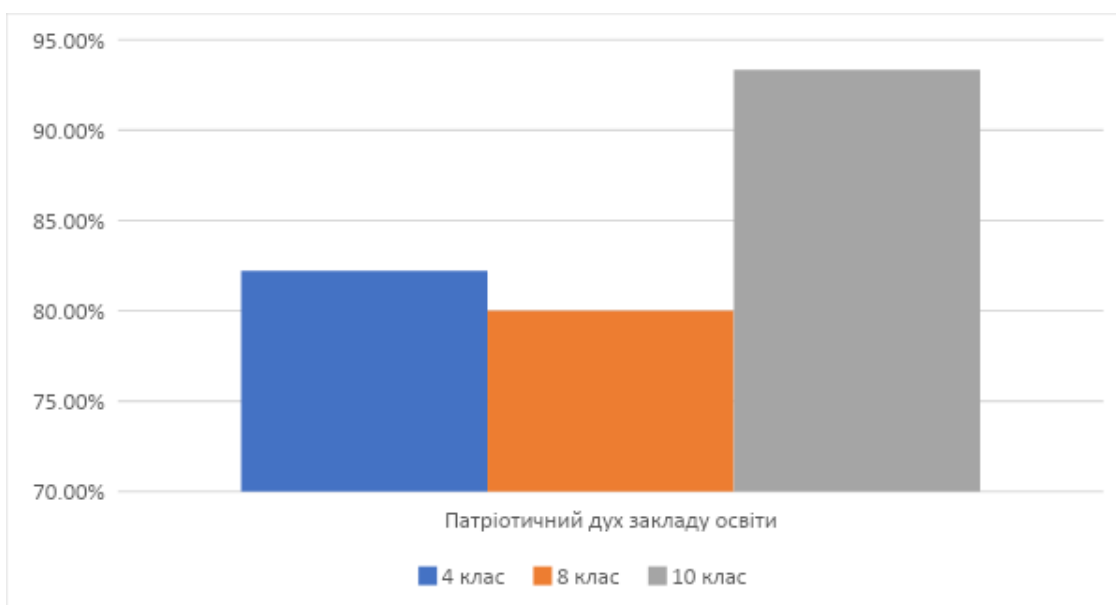

У школі спілкуються виключно українською мовою. Про це свідчать наступні результати: 4 клас - 100 %, 8 клас - 98%, 10 клас - 100 %.

93,33 % учням 10 класу сподобалось проведення минулого року шкільних заходів до важливих днів чи пам'ятних дат. 82,22 % учнів 4 класу відповіли, що саме завдяки урокам чи позаурочним заходам їх зацікавив хтось із сучасних або історичних діячів. 80 % учнів 8 класу стверджують, що їм сподобалася організація шкільних свят до важливих днів чи пам'ятних дат.

Усі учні вказали на те, що школа пробудила у них інтерес до історії рідного краю, України, будівничих української культури та держави.

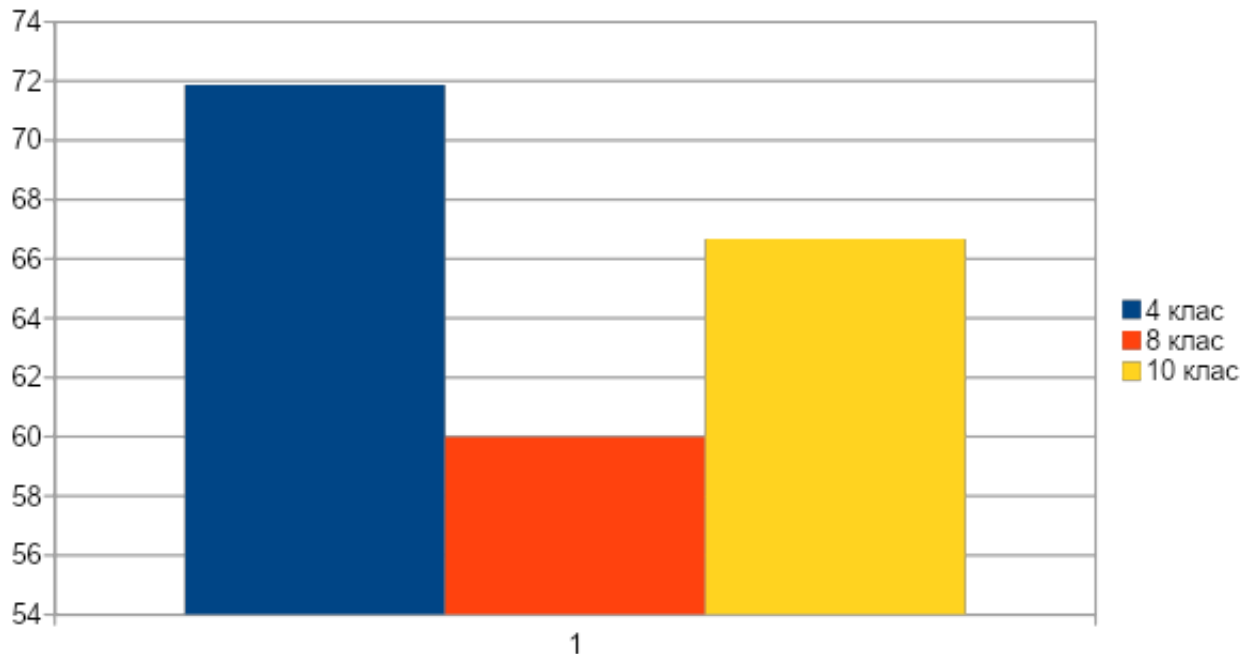

На питання: "Чи сподобались тобі екскурсії (в музеї, вулицями, рідним краєм), на які клас вирушав минулого навчального року?". 71,88% учнів 4 класу відповіли, що їм було дуже цікаво, 15,63% - сказали, що деякі з екскурсій сподобались.

Учні 8 класу (60 %) брали участь в екскурсіях, учні 10 класу вказали, що

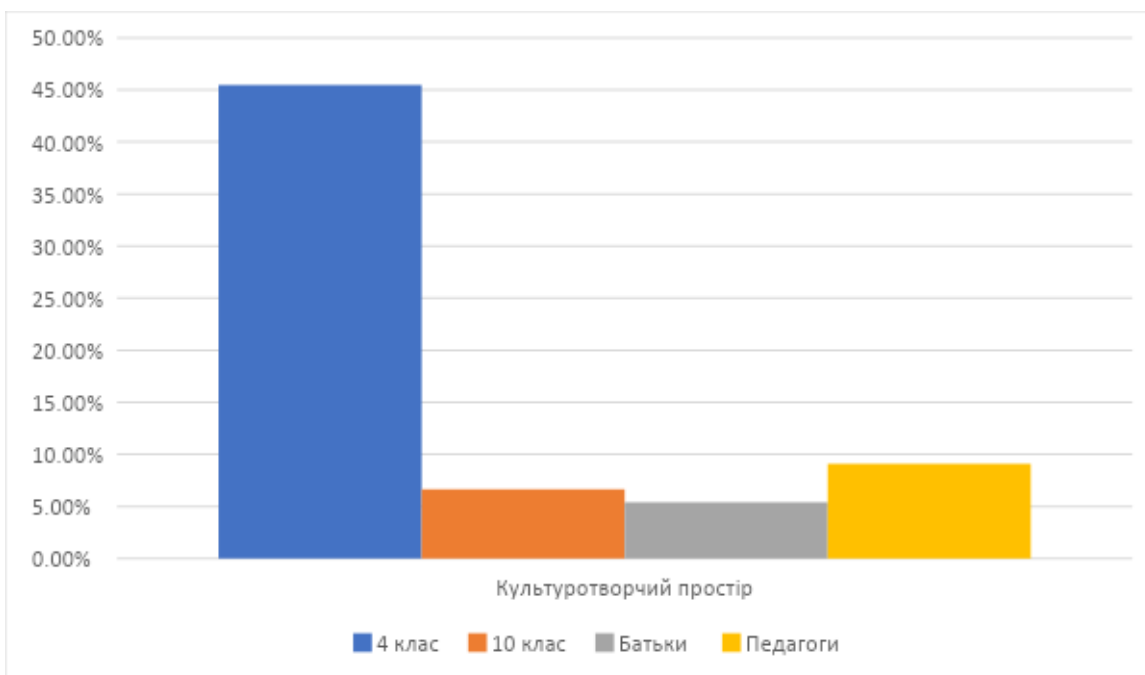
долучалися до окремих екскурсій, заходів (66,67%). Частина учнів зазначила, що саме завдяки урокам чи позаурочним заходам їх зацікавив хтось із сучасних або історичних діячів.

Отже, можна зробити висновки, що відповіді респондентів свідчать про патріотичний дух закладу освіти.

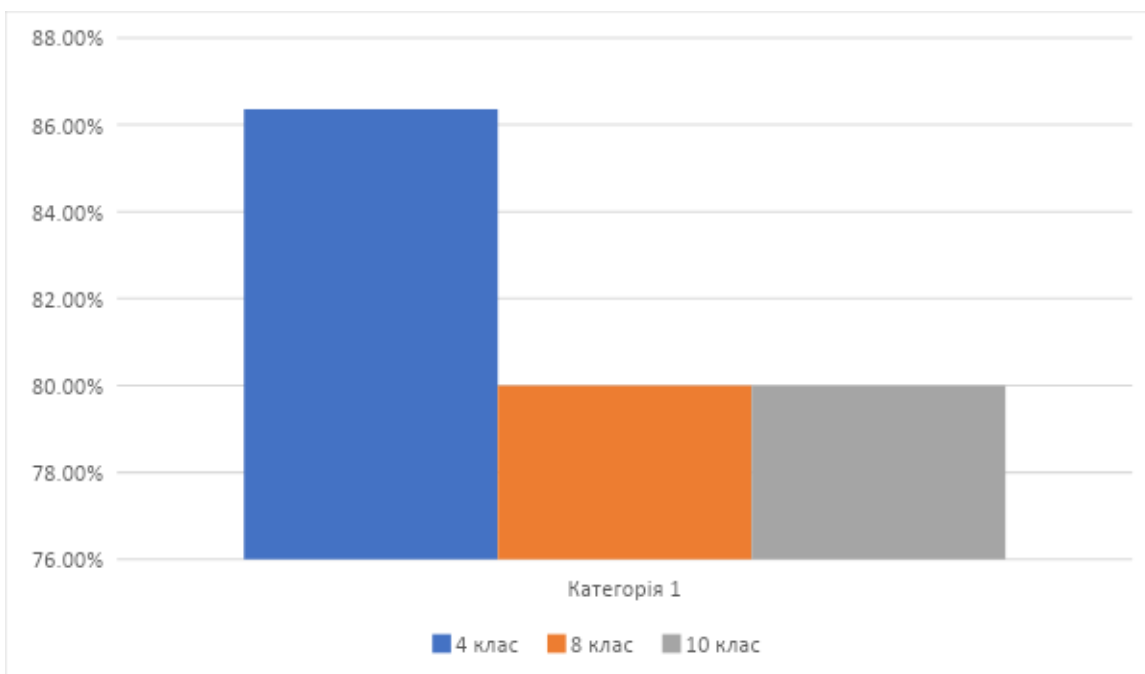
Загалом усі учні вказали на те, що школа пробудила у них інтерес до історії рідного краю, України, будівничих української культури та держави. Отже, можна зробити висновки, що відповіді респондентів свідчать про патріотичний дух закладу освіти.

Далі ми говоримо про **культуротворчий** виховний простір. Формуючи культуротворчий виховний простір заклад освіти сприяє розвитку творчого потенціалу всіх суб'єктів виховного процесу, використанню активних та інтерактивних методів навчання, проведенню змагань, турнірів, конференцій, подорожей тощо.

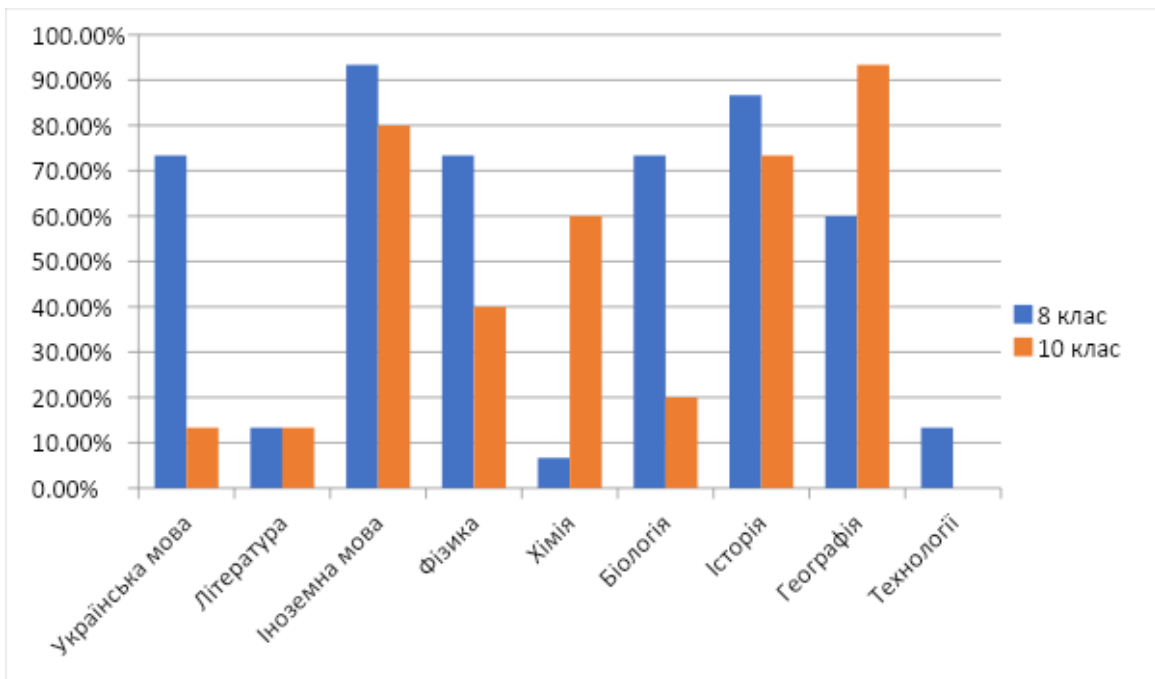

Проаналізувавши відповіді на наступні питання, можна зробити висновки наскільки виховний простір є розвивальним та мотивуючим до навчання.

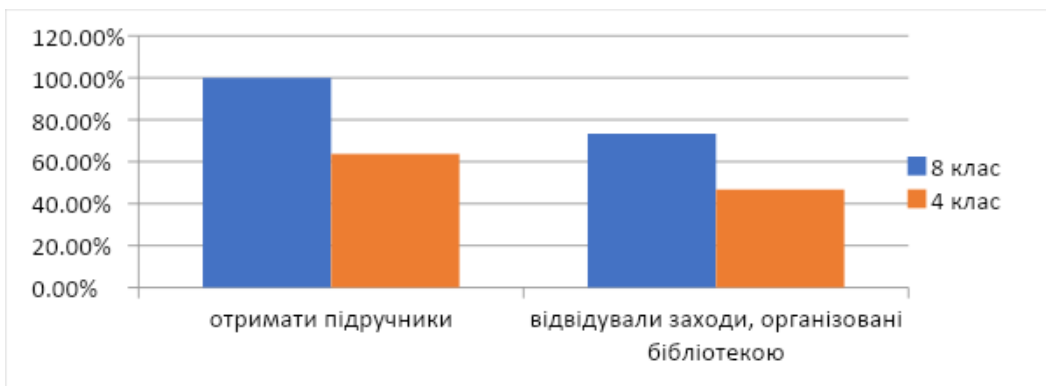
На запитання: "Чи вчителі, які минулого навчального року організовували позаурочні заходи, достатньо дбали, щоб вони були цікавими і потрібними учням?" відповіді були та На запитання : «Чи вчителі, які минулого навчального року організовували позаурочні заходи, достатньо дбали , щоб вони були цікавими і потрібними учням» відповіді були такі:

На уроках з яких предметів ви виконуєте завдання групами або/і парами? (можеш обрати усі правильні відповіді). Відповіді учнів 8 та 10 класів.

Формуванню культуротворчого виховного простору впливає співпраця з бібліотекою. Як свідчать відповіді респондентів, то вони користуються такими послугами бібліотеки:

Учні 4 класу на запитання «Чи корисною для тебе була минулого навчального року Ваша шкільна бібліотека» відповіли 64% респондентів, що часто та інколи, а 27,27% відвідували заходи, які організовували працівники бібліотеки, а 8 клас вказали 100 % відвідування бібліотеки для отримання підручників та 73,33 % відвідували заходи, які організовували працівники бібліотеки.

З опрацьованих нами відповідей респондентів свідчить, що виховний простір нашого закладу освіти є культуротворчим. Вчителі використовують активні та інтерактивні методи навчання, активно працює бібліотека, проводяться різні виховні справи, для того, щоб виховний простір був розвивальним та мотивував учнів до навчання.

Педагоги у співпраці з батьками мають на меті виховати всебічно розвинуту особистість, яка розуміє свою неповторність, власну гідність, уміє тверезо та логічно мислити, приймати обдумані рішення. Учні здатні активно діяти, проявляють ініціативність, впевнені у собі, відповідальні.

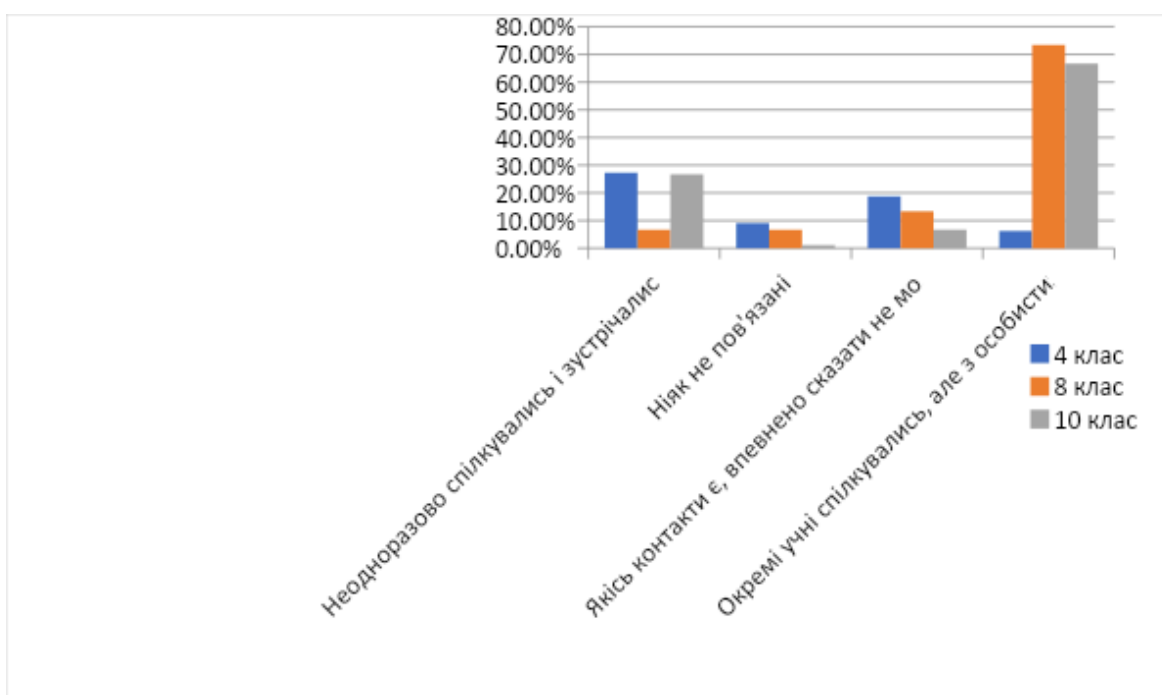
Про відкритість закладу свідчать наступні відповіді респондентів:

Аналізуючи такі питання як :

- «Чи спілкуєшся з учнями інших шкіл?» відповіді респондентів 10 класу були такі :

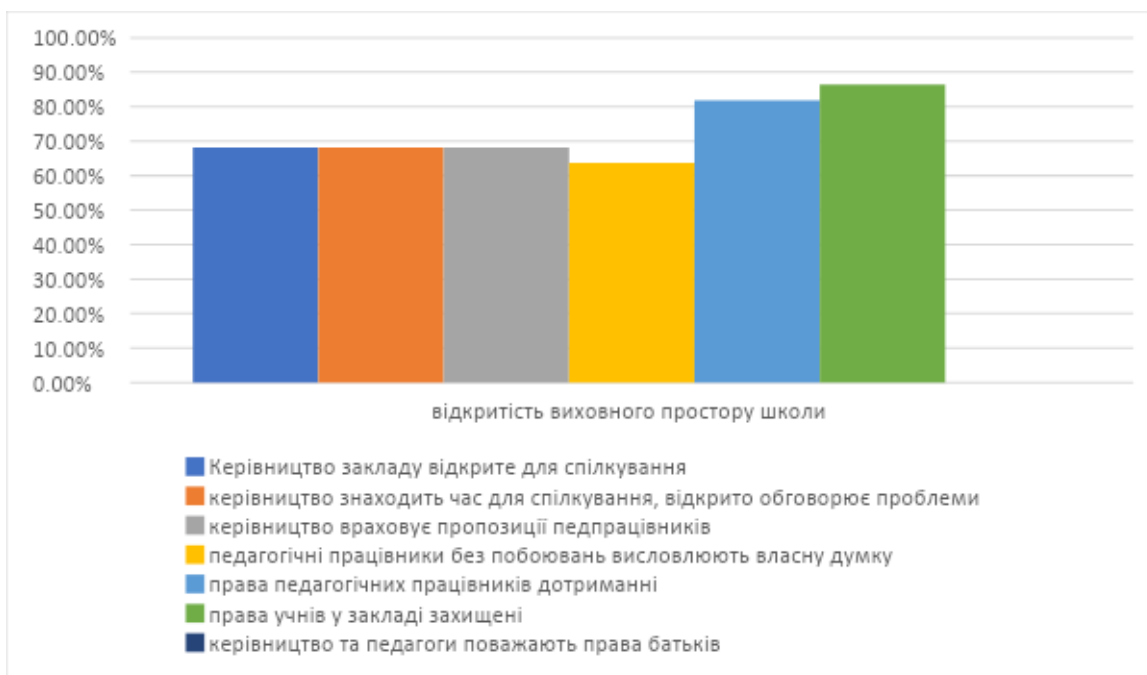

А респонденти 4, 8, 10 класів відповідаючи на запитання : **«Чи підтримує Твій клас/школа сталі стосунки зі школярами з інших шкіл, зокрема з іноземними партнерами школи?»**

Серед опитуваних респондентів – педагогів про відкритість виховного простору школи свідчать наступні відповіді:

Керівництво закладу відкрите для спілкування – 68,18%, керівництво знаходить час для спілкування, відкрито обговорює проблеми – 68,18%, керівництво враховує пропозиції педпрацівників - 68, 18%, педагогічні працівники без побоювань висловлюють власну думку – 63, 64%, права педагогічних працівників дотриманні – 81,82%, права учнів у закладі захищені – 86, 36%, керівництво та педагоги поважають права батьків – 63,64%.

«Чи твоя рідня, а саме батьки та інші дорослі беруть участь у шкільному житті» респонденти 4 класу відповіли, що 81,48% так, і 14,81% - ні.

За даними анкетування та аналізу відповідей батьків, можна стверджувати, що школа формує відкритий виховний простір. Керівництво чує учасників освітнього процесу, знаходить час для обговорення проблем, враховує пропозиції, а отже, відкрите до спілкування

А це свідчить про відкритий виховний простір.

Висновки та рекомендації

Провівши дослідження якості освітнього середовища загальноосвітньої школи «Берегиня» м. Львова можна зробити наступні висновки, що в закладі освіти створені відповідні умови, які захищають учасників освітнього процесу від заподіяння фізичної, майнової та/або моральної шкоди.

Результати виховання відповідають сучасним потребам української нації. Існуючі норми та взаємовідносини між учасниками навчально-виховного процесу є доцільними для національно-патріотичного виховання і є погодженими між усіма учасниками навчально-виховного процесу. Вони є актуальними для нації та місцевої громади, відповідають сучасним потребам українського суспільства.

Виховний простір сповнений довіри. Педагоги, батьки та учні співпрацюють і довіряють одне одному. Учасники виховного простору активно взаємодіють між собою, на що вказують спільні очікування та прагнення більшості педагогів, учнів та батьків щодо завдань виховання. Взаємовідносини між учасниками освітнього процесу принципам демократії та вимогам чинного освітнього законодавства до управління ЗЗСО.

Заклад освіти ставить перед собою завдання виховання свідомого громадянина, патріота України, забезпечення умов для всебічного розвитку учнів та особистісної реалізації в майбутньому. Усі учасники освітнього процесу залучені до виховних справ та громадської діяльності. Спільнота школи сформована. Основою є довіра, норми моралі та демократії.

У виховному просторі панують взаєморозуміння, взаємоповага. Всі учасники виховного простору є патріотами своєї школи. До участі у класних, загальношкільних та міських заходах залучаються учні різних вікових категорій та їх батьки. Хотілось би, щоб усі батьки брали участь у таких заходах, проте частина з них уникає співпраці в організації виховної роботи школи. Це пояснюється зайнятістю батьків, матеріальною скрутою, а часом і байдужістю.

Заплановані у виховній програмі школи заходи є ефективні. Учні відзначили, що їм найбільше запам'яталися такі заходи: родинні свята, Різдвяні свята, Шевченківські дні, дні пам'яті жертв Голодомору та Небесної Сотні та благодійні акції та ярмарки.

У розробці виховної програми школи були задіяні усі учасники виховного простору. Спільними побажаннями усіх учасників виховного простору школи є те, щоб здобуті знання і вміння допомогли дітям добитися успіху, щоб школа навчила дитину спілкуватися, налагоджувати потрібні соціальні зв'язки.

У педагогічному колективі проводяться заходи для подолання наявних проблем виховання, активно використовуються різноманітні методи та прийоми. Це все свідчить про демократичний, патріотичний та відкритий виховний простір.

Учнівське самоврядування школи відіграє важливу роль для розвитку і підтримки лідерської та громадської активності молодого покоління, розвитку ініціативності та самореалізації. До участі у заходах залучаються учні різних вікових категорій та частина батьків.

Заплановані у виховній програмі школи заходи є ефективні, сприяють формуванню здорового способу життя, виховують свідомого громадянина, забезпечують всебічний розвиток особистості. Усі учасники освітнього процесу мають єдину мету - створення безпечного, демократичного, патріотичного, культуротворчого, сповненого довіри та відкритого виховного простору. Проте у кожній групі респондентів переважає той чи інший якісний показник освітнього середовища.

Крім позитивних тенденцій у виховному просторі школи (за результатами відповідей респондентів) трапляються проблеми у міжособистісних стосунках, проте вони не є системними, конфлікти виникають не часто та вирішуються в результаті активної взаємодії, із залученням батьків, психолога та з урахуванням інтересів сторін. Проблемою є те, що частині дітей не подобається вчитися, не люблять спілкуватися з однокласниками, їм не цікаво, нікому не довіряють. Наявний незначний відсоток дітей над якими насміхаються, збиткують. Потребує покращення шкільне харчування. Новацій має зазнати не тільки шкільне меню, але і форма організації харчування.

Спільними зусиллями всіх учасників виховного простору можна покращити якість освітнього середовища. Здобувачі освіти зможуть формувати та розвивати вміння та навички, беручи активну участь у житті школи, налагоджувати потрібні соціальні зв'язки, реалізувати свій потенціал та досягти успіху.

